

РЕШЕНИЕ

02 октябрь 2023

КАРАР

Буа шәһәре

№ 1-51

Татарстан Республикасы Буа муниципаль
районы Бик- Ути авыл жирлегенең
жирдән файдалану һәм төзелеш
кагыйдәләрен раслау түрүнда

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 32 статьясы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары түрүнда» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясының 1 өлешендәге 20 пункты, Буа муниципаль районы Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Советы

КАРАР КАБУЛ ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Бик- Ути авыл жирлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен расларга.

2. Элеге карап Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru/>) рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә, шулай ук Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә (<http://buinsk.tatarstan.ru>) урнаштырылырга тиеш.

3. Элеге каарның үтәлешен тикшереп торуны Буа муниципаль районы башлығы урынбасары И.Ф. Еремеевка йөкләргә.

Совет рәисе, Буа муниципаль районы башлығы

Р.Р. Камартдинов

«Татарстан Республикасы
Буа муниципаль районы
Советының
«_____» _____ 2023елның
_____ номерлы каарына
кушымта

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БУА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ «БИК-УТӘЙ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ
КАГЫЙДӘЛӘРЕ**

1том

КУЛПАНУ ТӘРТИБЕ һәм ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ һәм ТӨЗЕЛЕШ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ
ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ

2023 ел

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ДОКУМЕНТЛАРЫ СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының «Бик-Ути авыл жирлеге» муниципаль берәмлекенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре документлары составына түбәндәгеләр керә::

1. Текст өлеше составында:

- Кереш;

- 1 нче том. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү һәм куллану тәртибе;

2 нче том. Шәһәр төзелеше зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелеше регламентлары.

2. График өлеше составында:

Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар,

Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасы. Территорияне куллануның махсус шартлары булган зоналар.

3. Күшымта:

- Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүмат.

ЭЧТӘЛЕК

КЕРЕШ

Ошибка! Закладка не определена.

<u>I ӨЛЕШ. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӘЗЕЛЕШ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАNU ТӘРТИБЕ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӘЗЕЛЕШ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ УЗГӘРЕШЛӘР КЕРТУ ТӘРТИБЕ</u>	6
<u>I КИСӘК. Гомуми нигезләмәләр</u>	6
1 статья. Жирдән файдалану һәм тәзелеш кагыйдәләре, аларны керту, билгеләү һәм аларның составы	6
2 статья. Жирдән файдалану һәм тәзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы	7
3 статья. Жирдән файдалану һәм тәзелеш кагыйдәләре үз қоченә керә	7
4 статья. Жирдән файдалану һәм тәзелеш кагыйдәләрен бозган өчен жаваплылық	7
<u>II КИСӘК. Жирле үзидарә органнары жирдән файдалануны һәм тәзелешне жайга салу турында нигезләмәләр</u>	8
5 статья. Жирле үзидарә органнары вәкаләтләре	8
6 статья. Жирдән файдалану һәм тәзелеш кагыйдәләре проектын әзерләү комиссиясе	8
7 статья. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезләмәләр	9
8 статья. ТERRITORIAL зоналар	9
9 статья. Шәһәр тәзелеше регламентлары һәм аларны куллану	10
<u>III КИСӘК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләреннән һәм капитал тәзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану тәрләрен үзгәрту турында нигезләмәләр</u>	12
10 статья. Жир кишәрлекләрен һәм капитал тәзелеш объектларын рәхсәт ителгән файдалану тәрләрен үзгәрту тәртибе	12
11 статья. Жир кишәрлеген яки капитал тәзелеш объектын шартлы рәвештә файдалануга рәхсәт бирү тәртибе	12
12 статья. Капиталь тәзелеш объектларын рәхсәт ителгән тәзелешнен чикле параметрларыннан читкә тайпилуга, реконструкцияләүгә рәхсәт бирү тәртибе	14
<u>IV КИСӘК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан территорияне планлаштыру документларын әзерләү турында нигезләмәләр</u>	16
13 статья. ТERRITORIALЯНЕ ПЛАНЛАШТЫРУ ДОКУМЕНТЛАРЫНА ГОМУМИ ТАЛӘПЛӘР	16
14 статья. ТERRITORIALЯНЕ ПЛАНЛАШТЫРУ ДОКУМЕНТЛАРЫ ТӘРЛӘРЕ	17
<u>V. Жирдән файдалану һәм тәзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмәләр</u>	18
15 статья. Жирдән файдалану һәм тәзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру буенча гомуми нигезләмәләр	18
16 статья. Жирдән файдалану һәм тәзелеш кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм тәзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үздыру үзенчәлекләре	19
17 статья. Жир кишәрлеген яисә капитал тәзелеш объектын файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар	19
18 статья. Капиталь тәзелеш объектларын рәхсәт ителгән тәзүнен, реконструкцияләүнен ин чик параметрларыннан читләшүгә рәхсәт бирү мәсьәләсе буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар	21
<u>VI КИСӘК. Жирдән файдалану һәм тәзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турында нигезләмәләр</u>	22

<u>19 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә узгәрешләр керту тәртибе</u>	22
<u>VII КИСӘК. Жирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен җайга салу турында нигезләмәләр</u>	25
<u>20 статья. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматны күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына керту</u>	<u>Ошибка! Закладка не определена.</u>

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Бик-Ути авыл жирлегенең жирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдә) - «Татарстан Республикасының пространство мәгълүматлары фонды» дәүләт бюджет учреждениесе тарафыннан Россия Федерациясе Шәһәр кодексы, Россия Федерациясе Урман кодексы, Россия Федерациясе Су кодексы, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Шәһәр төзелеше эшчәнлеген мәгълүмати тәэммин итү турында» 2020 елның 13 мартандагы 279 номерлы карары, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» Татарстан Республикасы Законы нигезендә эшләнгән шәһәр төзелешен зоналаштыру документы.

Кагыйдәләрне әзерләгәндә шулай ук Буа муниципаль районаны һәм Буа муниципаль районы Бик-Ути авыл жирлегенең норматив хокукий актлары нигезләмәләре, муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый һәм шәһәр төзелеше үсешенең төп юнәлешләрен билгеләүче башка документлар исәпкә алына.

Әлеге Кагыйдәләр территориаль зоналарны, шәһәр төзелеше регламентларын, әлеге Кагыйдәләрне куллану тәртибен һәм аларга закон нигезендә үзгәрешләр керту тәртибен билгели, муниципаль берәмлек территориясен тотрыкли үстерү, әйләнә-тирә мохитне саклау, физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләренең хокук ияләренең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэммин итү өчен шартлар тудыру максатыннан Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Бик-Ути авыл жирлеге территорииясеннән рациональ файдалану шартларын тудыра һәм капитал төзелеш объектлары, шулай ук инвестицияләр җәлеп итү өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның ин нәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлеге бирү юлы белән.

ӨЛЕШ. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӘЗЕЛЕШ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАNU ТӘРТИБЕ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӘЗЕЛЕШ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТУ ТӘРТИБЕ

I КИСӘК. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Жирдән файдалану һәм тәзелеш кагыйдәләрен керту нигезләре, билгеләү һәм составы

1. Жирдән файдалану һәм тәзелеш кагыйдәләре Буа муниципаль районаны җирле үзидарә органының норматив хокукий акты статусына ия. Элеге Кагыйдәләр Россия Федерациясе Шәһәр тәзелеше кодексы, Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә Татарстан Республикасы Буа муниципаль районаның «Бик-Ути авыл жирләге» муниципаль берәмлекендә (алга таба – муниципаль берәмлек, торак пункт) жирдән файдалануны һәм тәзелешне көйләү системасын кертә.

2. Элеге Кагыйдәләр тубәндәге максатларда эшләнгән:

1) муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклау өчен шартлар тудыру;

2) муниципаль берәмлек территориясен планлаштыру өчен шартлар тудыру;

3) физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир участоклары һәм капитал тәзелеш объектлары хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү;

4) инвестицияләр җәлеп итү өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләрен һәм капитал тәзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның ин нәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлеге бирү юлы белән.

3. Бу кагыйдәләр тубәндәге документлар белән беррәттән кулланыла:

- техник регламентлар (алар билгеләнгән тәртиптә үз көченә кергәнчә - «техник җайга салу турында» 27.12.2002 ел, № 184-ФЗ Федераль законына һәм Россия Федерациясе Шәһәр тәзелеше кодексына каршы килмәгән өлешендә норматив техник документлар) белән;

- Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары белән;

- шәһәр тәзелеше проектлаштыру нормативлары белән;

- «Бик-Ути авыл жирләге» муниципаль берәмлекенең һәм Татарстан Республикасы Буа муниципаль районаның жирдән файдалануны һәм тәзелешне җайга салу мәсьәләләре буенча норматив хокукий актлары белән.

4. Бу кагыйдәләр составына тубәндәге документлар керә:

Текст өлеше:

-Кереш;

- 1 том. Жирдән файдалану һәм тәзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту һәм куллану тәртибе;

- 2 том. Шәһәр тәзелеше зоналаштыру карталары. Шәһәр тәзелеше регламентлары.

График өлеше:

Шәһәр тәзелеше зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар;

Шәһәр тәзелеше зоналаштыру картасы. Территорияне куллануның махсус шартлары булган зоналар.

Күшымта:

Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүмат.

5. Элеге кагыйдәләрне дәүләт хакимиите органнары, жирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, «Бик-Ути авыл жирләге»муниципаль берәмлеке территориясендә шәһәр тәзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыруучы, көйләүче һәм контрольдә тотучы вазыйфаи затлар үтәргә тиеш.

2 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш түрүнда мәгълүматның һәркем файдалана алырлық булуы һәм ачыктығы

1. Әлеге Кагыйдәләр, шул исәптән аларның составына кергән барлық картографик һәм башка документлар, барлық физик һәм юридик затлар, шулай ук вазифалы затлар, дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары өчен ачык.

2. Буа муниципаль районның «Бик-Ути авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке органнары әлеге Кагыйдәләр белән танышу мәмкинлеген юл белән тәэммин итә:

-әлеге Кагыйдәләрне жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын, башка рәсми мәгълүматны рәсми рәвештә бастырып чыгару (игълан итү) һәм «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникацион чөлтәрендә муниципаль берәмлек сайтында урнаштыру өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару (игълан итү) ;

- территориаль планлаштыруның Федераль дәүләт мәгълүмат системасында кагыйдәләрне урнаштыру;

- муниципаль берәмлек территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу мәсьәләләрендә катнашучы органнарда һәм оешмаларда әлеге Кагыйдәләр белән тулы комплектта танышу мәмкинлеге булдыру;

- физик һәм юридик затларга әлеге кагыйдәләрдән өзекләр, шулай ук аерым жир участокларына һәм планлаштыру структурасы элементларына карата жирдән файдалану һәм төзелеш шартларын характерлаучы картографик материалларның һәм аларның фрагментларының кирәклө күчермәләрен бирү. Бу материаллар югарыда күрсәтелгән кешеләргә язма сорай буенча бирелә. Күрсәтелгән хезмәтләрнең бәясе Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

3 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең үз көченә керүе

Әлеге Кагыйдәләр жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми рәвештә бастырып чыгару (игълан итү) өчен билгеләнгән тәртиптә рәсми рәвештә бастырып чыгарылганнан соң үз көченә керә.

Кагыйдәләр юридик көчкә ия булган хокукый актларга каршы килмәгән өлештә гамәлдә.

4 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен бозган өчен җаваплылык

Әлеге Кагыйдәләрне бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы.

II КИСӘК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдән файдалануны һәм төзелешне көйләү турында нигезләмәләр

5 статья. Жирле үзидарә органнарының вәкаләтләре

1. Жирле үзидарә органнарының жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләре «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Бик-Ути авыл жирлеге Уставы, Буа муниципаль районы Уставы нигезендә билгеләнә.

2. Буа муниципаль районының жирле үзидарә вәкиллекле органы (алга таба – район Советы) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләренә тубәндәгеләр керә::

жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау, шул исәптән жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр (өстәмәләр) кертү;

- федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль районнарның вәкиллекле органнары карамагына кертелгән башка вәкаләтләр, шулай ук Татарстан Республикасы «Буа муниципаль районаны» муниципаль берәмлеге Уставы белән район Советы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләр.

3. Буа муниципаль районаны жирле үзидарә башкарма органнарының (алга таба – муниципаль район Башкарма комитеты) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләренә тубәндәгеләр керә::

- жир кишәрлеген яки капиталь төзелеш объектын шартлы рәвештә файдалануга рәхсәт бирү;

-рәхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнен чик параметрларыннан тайпилуга рәхсәт бирү.

-район Советына районның территориаль планлаштыру документлары, районның башка шәһәр төзелеше документлары проектларын эшли һәм раслауга кертә һәм аларны гамәлгә ашыруны тәэммин итә;

район территориясендә башкарыла торган шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәэммин итүнен мәгълүмати системаларын алып баруны гамәлгә ашыра;

- районның жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра, законнар, Буа муниципаль районаны Уставы, район Советы карарлары белән район Советы, район башлыгы яки районның башка жирле үзидарә органнары компетенциясенә кертелгән вәкаләтләрдән тыш.

6 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын әзерләү буенча комиссия

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләре проектын әзерләү буенча Комиссия (алга таба - комиссия) дайими эшләүче коллегиаль орган булып тора, ул жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләре проектын, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектны әзерләү максатыннан формалаштырыла. Комиссия Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына ярашлы рәвештә, аларны үткәргәндә жәмәгать фикер алышуларын яки ачык тыңлауларны оештыручи булып тора ала.

2. Комиссия үз эшчәнлеген әлеге Кагыйдәләргә, комиссия турында нигезләмәгә, шәһәр төзелеше законнарына, башка норматив хокукий актларга ярашлы рәвештә алыш бара.

3. Комиссия составы Буа муниципаль районаны Башкарма комитеты карары белән раслана.

4. Комиссиянең вәкаләтләренә тубәндәгеләр керә::

- әлеге Кагыйдәләрне әзерләүнен оештыру;

- Кагыйдәләргә үзгәрешләр керту мәсьәләләре буенча гражданнар һәм юридик затлар тәкъдимнәрен карау;

-Кагыйдәләр проекты буенча жәмәгать фикер алышуларын һәм Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәрү;

- жәмәгать фикер алышулары яки жәмәгать тыңлаулары нәтижәләре турында нәтижәләр әзерләү, тәкъдимнәр әзерләү һәм аларны Россия Федерациясе Шәһәр төzelеше кодексына ярашлы рәвештә жирлекнең башкарма комитеты житәкчесенә жибәрү;

Комиссия турындагы нигезләмә белән йәкләнгән башка вәкаләтләр.

5. Комиссия каарлары протокол имзаланганнан соң үз көченә керә һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле гамәлләр башкару өчен киңәш булып тора.

6. Комиссия эше турында мәгълүмат барлық кызыксынучылар өчен дә ачык.

7 статья. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге Кагыйдәләр расланганчы жирле үзидарә органнарының җирдән файдалану һәм төzelеш мәсьәләләре буенча кабул ителгән норматив хокукый актлары әлеге Кагыйдәләргә каршы килмәгән өлештә кулланыла.

2. Жир кишәрлеге яки капиталъ төzelеш объекты әлеге кагыйдәләргә туры килми, әгәр:

- аларны рәхсәт ителгән куллану тәрләре рәхсәт ителгән куллану тәрләре исемлегенә керми; тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән;

аларның зурлығы һәм параметрлары тиешле территориаль зонаның шәһәр төzelеше Регламентында билгеләнгән чик кыйммәтләргә туры килми.

3. Жир кишәрлекләре яки капиталъ төzelеш объектлары, рәхсәт ителгән файдалану тәрләре, аларның чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм чик параметрлары шәһәр төzelеше регламентына туры килми, аларны шәһәр төzelеше регламентына туры китерү вакытын билгеләмичә кулланылырга мөмкин, әгәр мондый жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төzelеш объектларын куллану кеше тормышы яки сәlamәтлеге, әйләнә-тирә мохит өчен куркыныч булса, Мәдәни мирас объектлары.

4. Әлеге статьяның 3 өлешендә курсәтелгән капиталъ төzelеш объектларын реконструкцияләү мондый объектларны шәһәр төzelеше регламентына туры китереп яки аларның рәхсәт ителгән төzelеш, реконструкциянең чик параметрларына туры килмәвен киметеп кенә башкарыла ала. Курсәтелгән жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төzelеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану тәрләрен үзгәрту аларны шәһәр төzelеше Регламентында билгеләнгән жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төzelеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану тәрләренә туры китереп башкарыла ала.

5. Әлеге статьяның 3 өлешендә курсәтелгән жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төzelеш объектларын куллану дәвам итсә һәм кеше тормышы яки сәlamәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булса, федераль законнар нигезендә мондый жир кишәрлекләрен һәм объектларын куллануны тыярга мөмкин.

8 статья. Территориаль зоналар

1. Жирдән файдалану һәм төzelеш кагыйдәләрен әзерләгендә территориаль зоналарның чикләре исәпкә алып билгеләнә:

- бер территориаль зона чикләрендә жир участокларын куллануның тәрле тәрләрен берләштерү мөмкинлекләре;

- жирлекнең генераль планы (Россия Федерациясе Шәһәр төzelеше кодексының 18 статьясының 6 өлеше белән билгеләнгән очрактан тыш), шәһәр округының Генераль планы, муниципаль районның территориаль планлаштыру схемасы белән билгеләнгән функциональ зоналар һәм аларның планлаштырылган үсеше параметрлары;

-Россия Федерациясе шәһәр төzelеше кодексы белән билгеләнгән территориаль зоналар;

- территорияне планлаштыру һәм булган жирдән файдалану;
- төрле категориядәге жирләрнең чикләре планлаштырыла торган үзгәрешләр;
- катнаш жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмау;

7) федераль әһәмияттәге тарихи жирлекнең яисә региональ әһәмияттәге тарихи жирлекнең тарихи-мәдәни терәк планының тарихи-мәдәни терәк планы.

2. Территориаль зоналарның чикләре тубәндәгечә билгеләнергә мөмкин:

- 1) капма-карши юнәлешләрнең транспорт агымнарын аерып торучы магистральләр, урамнар, проездлар линияләренә;
- 2) қызыл лигияләргә;
- 3) жир кишәрлекләре чикләренә;
- 4) муниципаль берәмлекләр чикләрендә торак пунктлар чикләре;
- 5) муниципаль берәмлекләр чикләре, шул исәптән федераль әһәмияттәге Мәскәү, Санкт-Петербург һәм Севастополь шәһәрләренең шәһәр эчендәге территорияләре чикләре;

6) табигать объектларының табигый чикләре;

7) башка чикләргә.

3. Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган территорияләрдән файдалануның максус шартлары булган зоналар чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре территориаль зоналар чикләре белән туры килмәскә мөмкин.

4. Территория зоналары чикләре һәр жир кишәрлекенең бары тик бер территориаль зонага гына керүе таләбенә жавап бирергә тиеш, чикләре жир законнары нигезендә территориаль зоналар чикләрен кисеп үтә ала торган жир кишәрлекеннән тыш.

5. Әлеге Кагыйдәләрнең һәр территориаль зонасы өчен шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

9 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану

1. Шәһәр төзелеше регламенты белән жир кишәрлекләренең хокукий режимы билгеләнә, шулай ук жир кишәрлекләре өстендей һәм жир өслегендә булган нәрсәләр аларны төзү һәм капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында файдаланыла.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары тубәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

- территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

- жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләренең бер территориаль зонасы чикләрендә яратыру мөмкинлекләре;

- муниципаль берәмлекләрне территориаль планлаштыру документларында билгеләнгән функциональ зоналарның һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;

- территориаль зоналарның төрләре;

- мәдәни мирас объектларын, максус сакланылучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләре.

3. Шәһәр төзелеше регламентында тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата тубәндәгеләр күрсәтелә:

- жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

- жир кишәрлекләренең инч (минималь һәм (яисә) максималь կүләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең инч параметрлары;

- капиталъ төзелеш объектларының архитектур-шәһәр төзелешенә карата таләпләр;

- Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү;

- территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм, шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория зонасы чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган очракта, күрсәтелгән объектларның халық өчен территориаль файдалана алу мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре.

4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территориаль зона чикләре чикләрендә урнашкан барлық жир кишәрлекләренә һәм капиталъ төзелеш объектларына тигез дәрәҗәдә кагыла.

5. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы жир кишәрлекләренә кагылмы:

- Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренең) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектлары ачыкланган ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә һәм мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервацияләү, торғызу, ремонтлау һәм җайламналар эчтәлеге, параметрлары турында карап кабул иткән территория чикләрендә;

- гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

- линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары белән мәшгүль;

- файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

6. Тарихи жирлекләр территорияләренә, истәлекле урыннарга, дәвалаусавыктыру урыннары һәм курортлар жирләренә, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

7. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнә алмый

- урман фонды жирләре;

- ёске сулар белән капланган жирләр;

- запас жирләр;

- махсус сакланылучы табигать территорияләре жирләре (дәвалау-савыктыру урыннары һәм курортлары жирләреннән тыш);

- авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре;

- махсус икътисадый зоналар һәм алгарышлы социаль-икътисадый үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре.

8. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмы торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимиите органнары яисә жирле үзидарәнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

Махсус икътисадый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән файдалану махсус икътисадый зоналар белән идарә итү органнары тарафыннан билгеләнә.

Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә урнашкан урман фонды жирләреннән яисә жир кишәрлекләреннән (махсус сакланылучы табигать территорияләре составына кертелгән торак пунктлар территорияләреннән тыш) файдалану тиешенчә урман хужалыгы регламенты, урман законнары, махсус сакланылучы табигать территориясе турынданың нигезләмә белән, махсус сакланылучы табигать территорияләре турынданың законнар нигезендә билгеләнә.

III КИСӘК. Физик һәм юридик затларның жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәрту турында нигезләмәләр

10 статья. Жир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын рәхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәрту тәртибе

1. Жир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын рәхсәт ителгән файдалану төрен үзгәрту күчесез милекнең бердәм дәүләт реестрында булган жир кишәрлеге яки капиталь төзелеш объекты турындагы мәгълүматларга үзгәрешләр керту юлы белән башкарыла.

2. Тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рәхсәт ителгән куллануның төп һәм ярдәмче төрләрен куллану шартларында рәхсәт ителгән куллану төрен үзгәрту жир участоклары һәм капиталь төзелеш объектлары хокук ияләре тарафыннан тубәндәге ысууллар белән башкарыла:

- хокук иясе кадастрынан рәхсәт ителгән файдалану төрен үзгәрту турында гариза, хокук билгеләүче документлар, шулай ук муниципаль берәмлек башкарма комитеты тарафыннан тиешле жир кишәрлекен билгеле бер территориаль зонага керту турында бирелгән белешмә (кагыйдәләрдән өзәмтә) белән мөрәҗәгать итә, әгәр тиешле территориаль зона турында мәгълүмат күчесез милекнең бердәм дәүләт реестрында булмаса;

- хокук иясе жирле үзидарә органнарына мәгълүмати хәзмәттәшлек тәртибендә жир участогы яки капиталь төзелеш объекты характеристикаларын үзгәрту турында мәгълүмат жибәрү өчен рәхсәт ителгән куллану төрен үзгәрту турында гариза белән мөрәҗәгать итә.

3. Тиешле территория зonasы өчен шартлы рәхсәт ителгән башка төргә караган рәхсәт ителгән файдалану төрен үзгәрту Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы таләпләре һәм әлеге Кагыйдәләрнең 11 статьясы нигезләмәләре нигезендә жир кишәрлекеннән яисә капиталь төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт алу юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәрту турындагы каарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

5. Тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рәхсәт ителгән файдалануның мөмкин булган төрләре исемлегендә булмаган жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануның барлык башка төрләре әлеге территориаль зона өчен рәхсәт ителмәгән булып тора һәм әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәндә генә рәхсәт итепергә мөмкин.

6. Территорияне комплекслы үстерү турында каар кабул ителгән көннән алып аңа карата аны комплекслы үстерү турында каар кабул ителгән территорияне планлаштыру документларын раслау көненә кадәр, мондый территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм (яисә) капиталь төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрен үзгәрту рәхсәт ителми.

11 статья. Жир кишәрлекен яки капиталь төзелеш объектын шартлы рәвештә файдалануга рәхсәт бирү тәртибе

1. Жир кишәрлекен яки капиталь төзелеш объектын шартлы рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат (алга таба – шартлы рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү) шартлы рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү турында гаризаны комиссиягә жибәрә.

2. Шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану төренә рәхсәт бирү түрындагы каар проекты «Татарстан Республикасы Буа муниципаль районында Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәру тәртибе түрында» Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән тәртиптә, жир участогы яки капиталь төзелеш объекты чикләрендә урнашкан территориаль зона чикләрендә яшәүче гражданнар катнашында үткәрелә торган жәмәгать фикер алышуларында яки ачык тыңлауларда каралырга тиеш рәхсәт сорала.

3. Әгәр шартлы рәвештә рәхсәт ителгән жир кишәрлеген яки капиталь төзелеш объектын куллану эйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин икән, жәмәгать фикер алышулары яки жәмәгать тыңлаулары мондый тискәре йогынтыга дучар булган жир кишәрлекләре һәм капиталь төзелеш объектлары хокук ияләре катнашында үткәрелә.

4. Комиссия әлеге рәхсәт соралган жир кишәрлеге белән уртак чикләре булган жир кишәрлекләре ияләренә, әлеге рәхсәт соралган жир кишәрлеге белән уртак чикләре булган жир кишәрлекләре белән уртак чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капиталь төзелеш объектлары ияләренә шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану төренә рәхсәт бирү түрында каар проекты буенча жәмәгать фикер алышулары яки ачык тыңлаулар үткәру түрында хәбәрләр жибәрә капиталь төзелеш объектының бер өлеше булган биналарның рәхсәте һәм хокук ияләренә, бу рәхсәтне кем сорый? Әлеге хәбәрләр кызықсынган кешенең шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү түрындагы гаризасы кабул ителгән көннән алып жиде эш көненнән дә соңга калмыйча жибәрелә.

5. Халық тыңлауларын үткәру вакыты авыл халкына аларны үткәру түрында хәбәр ителгән көннән алып жәмәгать тыңлаулары нәтижәләре түрында нәтижә басылган көнгә кадәр бер айдан артык була алмый.

6. Шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү түрындагы мәсьәлә буенча жәмәгать фикер алышулары яки жәмәгать тыңлаулары нәтижәләре нигезендә Комиссия, Башкарма комитет нәтижәсен исәпкә алып, шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү түрында яки кабул ителгән каарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рәхсәт бирүдән баш тарту түрында тәкъдимнәр әзерли һәм аларны Башкарма комитет житәкчесенә жибәрә.

7. Әлеге статьяның 6 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр нигезендә Башкарма комитет житәкчесе мондый тәкъдимнәр кергән көннән алып өч көн эчендә шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү яки мондый рәхсәт бирүдән баш тарту түрында Каар кабул итә. Күрсәтелгән каар муниципаль хокукий актларны, башка рәсми мәғълүматны рәсми рәвештә бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырылырга тиеш һәм муниципаль район һәм (яки) торак пункт сайтында (муниципаль берәмлекнән рәсми сайты булганда) Интернет чөлтәрендә урнаштырыла.

8. Шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү түрында каар проекты буенча жәмәгать фикер алышуларын яки Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәру белән бәйле чыгымнары мондый рәхсәт бирүдә кызықсынучы физик яки юридик зат күтәрә.

9. Әгәр шартлы рәвештә рәхсәт ителгән жир кишәрлекеннән яки капиталь төзелеш объектыннан файдалануның рәхсәт ителгән тере кагыйдәләргә үзгәрешләр керту өчен билгеләнгән тәртиптә шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану төренә рәхсәт бирү белән кызықсынган физик яки юридик зат инициативасы буенча жәмәгать фикер алышуларыннан яки жәмәгать тыңлауларыннан соң шәһәр төзелеше регламентына кертелгән булса, мондый затка шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану төренә рәхсәт бирү түрында каар жәмәгать фикер алышулар яки жәмәгать тыңлаулары.

10. Физик яки юридик зат шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү яки мондый рәхсәт бирүдән баш тарту түрындагы каарны суд тәртибендә бәхәсләштергә хокуклы.

12 статья. Рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылууга рөхсәт бирү тәртибе

1. Шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән жир кишәрлекләренең минималь күләмнән кечерәк булган яисә конфигурациясе, инженер-геологик яисә башка характеристикалары төзелеш өчен уңайсыз булган жир кишәрлекләренең хокук ияләре рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүдән тайпылууга рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы.

1.1. Жир кишәрлекләренең хокук ияләре рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан тайпылууга, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы, әгәр мондый тайпылыш рөхсәт ителгән төзелешнең бер яки берничә чик параметрларын бер тапкыр үзгәрту, конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү максатларында кирәк булса, ун проценттан артык түгел.

2. Рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә китү техник регламентлар таләпләрен үтәгәндә аерым жир участогы өчен рөхсәт ителә. Федераль яки төбәк әһәмиятендәге тарихи торак пунктлар территорияләре чикләрендә рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын катларның чик саны, биналарның, корылмаларның, корылмаларның чик биеклеге һәм капиталь төзелеш объектларының архитектура каарларына таләпләр буенча реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә китү рөхсәт ителми.

3. Рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылууга рөхсәт алуда кызыксынуучы кеше комиссиягә мондый рөхсәт бирү турында гариза жибәрә.

Рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылууга рөхсәт бирү турында гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ формасында жибәрелә ала.

4. Рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылууга рөхсәт бирү турындагы каарар проекты мондый рөхсәт бирү турында гариза килгән көннән алып унбиш эш көне эчендә әзерләнә һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә, 39 статья нигезләмәләрен исәпкә алып, жәмәгать фикер алышуларында яки ачык тыңлауларда кааралырга тиеш Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексының 1.1 өлешендә курсәтелгән очрактан тыш

Рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылууга рөхсәт бирү турында каарар проекты буенча жәмәгать фикер алышуларын яки Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәрү белән бәйле чыгымнары мондый рөхсәт бирүдә кызыксынуучы физик яки юридик зат күтәрә.

5. Рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылууга рөхсәт бирү турында каарар проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышулары яки жәмәгать тыңлаулары нәтижәләре турында нәтижә нигезендә Комиссия мондый фикер алышулар яки тыңлаулар тәмамланганнан соң унбиш эш көне эчендә мондый рөхсәт бирү турында яки кабул ителгән каарарның сәбәпләрен курсәтеп мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм аларны жибәрә муниципаль район башкарма комитеты житәкчесе.

6. Башкарма комитет житәкчесе өлөгө статьяның 5 өлешендә курсәтелгән тәкъдимнәр кергән көннән алып жиде көн эчендә рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылууга рөхсәт бирү яки кабул ителгән каарарның сәбәпләрен курсәтеп, мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында каарар кабул итә.

6.1. Жирле үзидарә органына Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә курсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органыннан, вазыйфаи заттан, дәүләт учреждениесеннән яки жирле үзидарә органыннан үз белдеге белән төзелешне ачыклау турында хәбәрнамә кергән көннән алып рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан тайпылууга, капиталь төзелеш объектларын урнашкан

жир участогына карата реконструкцияләүгө рәхсәт бирелми мондый төзелеш, аны сүткәнче яки билгеләнгән таләпләргө туры китерелгәнчә, әгәр жирле үзидарә органы әлеге хәбәрне карау нәтиҗәләре буенча дәүләт хакимияте башкарма органына, вазыйфаи затка, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм андан әлеге хәбәр килгән дәүләт учреждениесенә яки жирле үзидарә органына, үз белдеге белән төзелгән бинаның билгеләре булуы күренми яки судның үз белдеге белән төзелгән бинаны сүту яки аны билгеләнгән таләпләргө туры китерү турындагы дәгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарту турындагы каары законлы көченә кергән.

7. Физик яки юридик зат рәхсәт ителгән төзелеш, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рәхсәт бирү яки мондый рәхсәт бирудән баш тарту турындагы каарны суд тәртибендә бәхәсләштергә хокуклы.

8. Әгәр мондый тайпылыш аэродром территориясендә урнаштырылган күчемсез милек объектларын куллану чикләүләренә туры килмәсә, рәхсәт ителгән төзелеш, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рәхсәт бирү рәхсәт ителми.

IV КИСӘК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү турында нигезләмәләр

13 статья. Территорияне планлаштыру буенча документларга гомуми таләпләр

1. Территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү территорияләрнең тотрыклы үсешен тәэммин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы элементларын бүләп бирү, жир участоклары чикләрен билгеләү, капиталь төзелеш объектларын урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында башкарыла.

Территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү территориаль планлаштыру документлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре нигезендә (линия объектларын урнаштыруны қүздә totkan территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләүдән тыш); коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программалары, социаль инфраструктуралы комплекслы үстерү программалары, шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары, таләпләр нигезендә башкарыла техник регламентлар, кагыйдәләр жыентыгы; инженерлык эзләнүләре материалларын һәм нәтижәләрен, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренен) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектлары территорииләре чикләрен, ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорииләре чикләрен, территорииләрне куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләрен исәпкә алып.

2. Капиталь төзелеш объектын урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү түбәндәгө очракларда мәжбүри булып тора:

- федераль, региональ яки жирле әһәмияттәге капиталь төзелеш объектын урнаштыру белән бәйле рәвештә дәүләт яки муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен тартып алу зарур;

- қызыл линияләрне урнаштыру, үзгәртү яки бетерү кирәк;

- жир законнары нигезендә жир кишәрлекләре территориине чикләү проекти нигезендә генә төзелә икән, жир кишәрлекләре булдыру зарур;

- капиталь төзелеш объектын урнаштыру уртак чикләре булган ике һәм андан да күбрәк муниципаль берәмлек территорииләрендә планлаштырыла (әгәр мондый капиталь төзелеш объектын дәүләт яки муниципаль милектә булган жирләрдә яки жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырыла икән, һәм мондый капиталь төзелеш объектын урнаштыру өчен дәүләт яки муниципаль милектә булган жир кишәрлекләре бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителми);

- линия объектын төзү, реконструкцияләү планлаштырыла (әгәр линия объектын дәүләт яки муниципаль милектә булган жирләрдә яки жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырыла, һәм мондый линия объектын урнаштыру өчен дәүләт яки муниципаль милектә булган жир кишәрлекләре бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителми). Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан линия объектын төзү, реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү таләп ителмәгән башка очраклар билгеләнергә мөмкин;

- линияле объект булмаган капиталь төзелеш объектын һәм аның эшләвен тәэммин итү өчен кирәkle капиталь төзелеш объектларын аеруча саклана торган табигый территория чикләрендә яки урман фонды жирләре чикләрендә урнаштыру планлаштырыла;

- территорияне комплекслы үстерү планлаштырыла;

- «Күпфатирлы йортларны һәм күчмәсез милекнәң башка объектларын өлешләп төзүдә катнашу һәм Россия Федерациясенең кайбер закон актларына үзгәрешләр керту турында» 2004 елның 30 декабрендәгэ 214-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә өлешләп төзүдә катнашучыларның акчаларын жәлеп итеп, шәхси торак төзелеше объектларын төзү планлаштырыла.

3. Территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү территорияләрне планлаштыру проекты тарафыннан Жирдән файдалану һәм территориаль зоналар төзү кагыйдәләре белән билгеләнгән һәм (яки) муниципаль районнарның территориаль планлаштыру схемалары, торак пунктларның, функциональ зоналарның шәһәр округларының генераль планнары, территорияләрне комплекслы үстерүне гамәлгә ашыру күздә тотылган территорияләр белән билгеләнгән планлаштыру структурасының бер яки берничә янәшә элементларына карата башкарыла.

4. Территорияне планлаштыру буенча документларны әзерләү һәм раслау, шулай ук территориине планлаштыру буенча документларны әзерләү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45, 46 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алыш билгеләнә.

14 статья. Территорияне планлаштыру буенча документлар төрләре

1. Территорияне планлаштыру буенча документация төрләре булып:

- территорияне планлаштыру проекты;
- территорияне чикләү проекты.

2. Территорияне планлаштыру проектларын әзерләү планлаштыру структурасы элементларын аерып чыгару, гомуми файдалану территорияләре чикләрен, капиталь төзелеш объектларын урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү, территориянең планлаштырылган үсеше характеристикаларын һәм чиратлыгын билгеләү өчен башкарыла.

3. Территорияне чикләү проектын әзерләү планлаштыру структурасының бер яки берничә янәшә элементы чикләрендә урнашкан территориягә, территориаль зонаның жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре белән билгеләнгән чикләргә һәм (яки) муниципаль районның территориаль планлаштыру схемасы, жирлекнең генераль планы, функциональ зонаның шәһәр округы, территориянең комплекслы үсешен гамәлгә ашыру күздә тотылган территориянең чикләренә карата башкарыла.

4. Түбәндәгеләр өчен территорияне ызанлау проектын әзерләү:

- барлыкка килә торган һәм үзгәртелә торган жир участокларының чикләре урнашуын билгеләү;

- капиталь төзелешнең яңа объектларын урнаштыру планлаштырылмын торган чикләрендә төзелгән территорияләр өчен Кызыл линияләрне билгеләү, үзгәрту, гамәлдән чыгару, шулай ук территория чикләрендә урнашкан жир участогы барлыкка килү һәм (яки) үзгәрү белән бәйле рәвештә Кызыл линияләрне билгеләү, үзгәрту, гамәлдән чыгару өчен, мондый билгеләү, үзгәрту, гамәлдән чыгару территория чикләрен үзгәртүгә генә китерә гомуми файдалану.

5. Территорияне чикләү проекты расланырга тиешле төп өлештән һәм әлеге проектны нигезләү буенча материаллардан тора.

6. Территорияне чикләү проектларын әзерләү, әгәр территорияне планлаштыру буенча документация әзерләү өчен Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына ярашлы рәвештә мондый инженер эзләнүләрен башкару таләп ителсә, инженерлык эзләнүләренең материалларын һәм нәтижәләрен исәпкә алыш башкарыла. Территорияне чикләү проектын әзерләү максатыннан, әлеге территориине планлаштыру проектын әзерләү өчен алынган материалларны һәм инженер эзләнүләре нәтижәләрен, аларны үтәгән көннән алыш биш елдан да артык булмаган вакыт дәвамында кулланырга рәхсәт ителә.

7. Территорияне чикләү проектын әзерләгендә төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренең чикләре урнашуын билгеләү шәһәр төзелеше регламентларына һәм конкрет эшчәнлек төрләре өчен жир кишәрлекләре бүлеп бирү нормаларына, төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләрене федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары, техник регламентлар, кагыйдәләр жыентыклары белән билгеләнгән башка таләпләргә ярашлы рәвештә башкарыла.

8. Әгәр территорияне чикләу проектын эшләу жир кишәрлекенең яки жир кишәрлекенең кадастр планында урнашуның расланган схемасы нигезендә жир кишәрлекләре булдыру каралган территорииягә карата гамәлгә ашырыла икән, жир кишәрлекләренең чикләре әлеге схемада каралган жир кишәрлекләренең чикләре урнашкан урынга туры килергә тиеш.

9. Тарихи торак пункт территорииясенә карата әзерләнгән территориияне чикләу проектында Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен) саклау турында законнарда каралган планлаштыру структурасы элементлары исәпкә алыша.

10. Территорияне планлаштыру проектында расланган элемент яки планлаштыру структурасы элементлары чикләрендә урнашкан территориияне чикләу проекты әзерләнгән очракта, аерым документ рәвешендә иҗтимагый фикер алышулар яки ачык тыңлаулар үткәрелми, территориияне чикләу проектын әзерләү очрагыннан тыш, комплекслы территориияне үстерү, мондый билгеләү, Кызыл линияләрнең үзгәрүе гомуми файдалану территорииясе чикләренең үзгәрүенә китерә.

11. Территорияне планлаштыру буенча документациягә гомуми таләпләр, эчтәлек, әзерлек һәм раслау тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төzelеше кодексы, «Татарстан Республикасында шәһәр төzelеше эшчәнлеге турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

V КИСӘК. Жирдән файдалану һәм төzelеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышулары яки ачык тыңлаулар үткәру турында нигезләмәләр

15 статья. Жирдән файдалану һәм төzelеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышуларын яки Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәру буенча гомуми нигезләмәләр

1. Жәмәгать фикер алышулары яки жәмәгать тыңлаулары кешенең уңайлы яшәү шартларына хокукларын, жир участоклары һәм капитал төzelеш объектлары хокук ияләренең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү максатыннан үткәрелә.

2. Жәмәгать фикер алышулары яки жәмәгать тыңлаулары Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Муниципаль берәмлек уставы, әлеге кагыйдәләр, башка норматив хокукый актлар нигезендә үткәрелә.

3. Жирдән файдалану һәм төzelеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышуларына яки ачык тыңлауларга:

- жирдән файдалану һәм төzelеш кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төzelеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары;

территорияне планлаштыру проектлары һәм территориияне чикләу проектлары, Россия Федерациясе Шәһәр төzelеше кодексында каралган очраклардан тыш;

- жир кишәрлекләрен һәм капитал төzelеш объектларын шартлы рәвештә файдалануга рәхсәт бирү турында карап проектлары;

- рәхсәт ителгән төzelешнең чик параметрларыннан тайпилуга рәхсәт бирү, капитал төzelеш объектларын реконструкцияләү турында караплар проектлары.

4. Жәмәгать фикер алышуларын яки Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәру тәртибе «Бик-Ути авыл жирлеге» муниципаль берәмлек халкына жәмәгать фикер алышулары яки жәмәгать тыңлаулары башлану турында хәбәр итүне, тиешле проект белән танышуны, муниципаль берәмлек халкының жәмәгать фикер алышуларында яки жәмәгать тыңлауларында катнашуны тәэммин итүче башка чарапларны, жәмәгать фикер алышулары яки жәмәгать тыңлаулары нәтижәләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне), шул исәптән мотивацияле кабул ителгән карапларны нигезләү.

5. Жәмәгать тыңлауларын, жәмәгать фикер алышуларын оештыру һәм үткәру тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төzelеше кодексының 5.1 статьясы нигезләмәләре, Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Уставы һәм «Татарстан Республикасы

Буа муниципаль районында Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәрү тәртибе турында» карары белән билгеләнә.

16 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту проектлары буенча жәмәгать фикер алышуларын яки гавами тыңлауларны үткәрү үзенчәлекләре

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты яки аларга үзгәрешләр керту проекты буенча жәмәгать фикер алышулары яки ачық тыңлаулар муниципаль берәмлек башлыгы карары нигезендә кагыйдәләр проектын әзерләү буенча комиссия тарафыннан үткәрелә.

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты буенча жәмәгать фикер алышулары яки ачық тыңлаулар дәвамлылығы мондый проект басылып чыкканнан соң бер айдан да артык түгел.

3. Конкрет территориаль зона өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентына үзгәрешләр керту өлешендә кагыйдәләргә үзгәрешләр әзерләнгән очракта, шулай ук территорияне комплекслы үстөрү турында Карап кабул ителүгә бәйле рәвештә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр әзерләнгән очракта, кагыйдәләргә үзгәрешләр керту буенча жәмәгать фикер алышулары яки ачық тыңлаулар мондый шәһәр төзелеше регламенты билгеләнгән территориаль зона чикләрендә, территория чикләрендә үткәрелә комплекслы үсешкә дучар булган.

17 статья. Жир кишәрлеген яки капиталь төзелеш объектын шартлы рәвештә файдалануга рәхсәт бирү турында карар проекты буенча жәмәгать фикер алышулары яки гавами тыңлаулар

1. Жир кишәрлеген яки капиталь төзелеш объектын шартлы рәвештә файдалануга рәхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм әлеге Кагыйдәләренең 11 статьясы нигезләмәләренә ярашлы рәвештә билгеләнә.

2. Шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү турында карар проекты жәмәгать фикер алышуларында яки жәмәгать тыңлауларында каралырга тиеш. Жәмәгать фикер алышуларын яки Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәрү комиссия тарафыннан башкарыла.

3. Әгәр шартлы рәвештә рәхсәт ителгән жир кишәрлеген яки капиталь төзелеш объектын куллану әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мәмкин икән, жәмәгать фикер алышулары яки жәмәгать тыңлаулары мондый тискәре йогынтыга дучар булган жир кишәрлекләре һәм капиталь төзелеш объектлары хокук ияләре катнашында үткәрелә.

4. Комиссия тубәндәге кешеләргә шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү турында карар проекты буенча жәмәгать фикер алышулары яки ачық тыңлаулар үткәрү турында хәбәрләр жибәрә:

- әлеге рәхсәт соралган жир кишәрлеге белән уртак чикләре булган жир кишәрлекләренең хокук ияләренә;

- әлеге рәхсәт соралган жир участогы белән уртак чикләре булган жир участокларында урнашкан капиталь төзелеш объектларының хокук ияләренә;

капиталь төзелеш объектының бер өлеше булган биналарның хокук ияләренә, аларга карата әлеге рәхсәт сорала.

Әлеге хәбәрләр кызыксынган кешенең шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү турындагы гаризасы кабул ителгән көннән алып жиде эш көненнән дә соңга калмыйча жибәрелә.

5. Жәмәгать фикер алышуларын яки Жәмәгать тыңлауларын үткәрү вакыты муниципаль берәмлек халкына аларны үткәрү турында хәбәр ителгән көннән алып жәмәгать фикер алышулары яки жәмәгать тыңлаулары нәтижәләре турында нәтижә басылган көнгә кадәр муниципаль берәмлек вәкиллекле органының норматив хокукий актлары белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

6. Шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү түрүнда карар проекты буенча жәмәгать фикер алышуларын яки Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәру белән бәйле чыгымнарны мондый рәхсәт бирүдә кызықсынуучы физик яки юридик зат күтәрә.

7. Әгәр шартлы рәвештә рәхсәт ителгән жир кишәрлекеннән яисә капиталъ тәзелеш объектыннан файдалануның рәхсәт ителгән тәре шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану төренә рәхсәт бирү белән кызықсынган физик яки юридик зат инициативасы буенча жәмәгать фикер алышуларыннан яки жәмәгать тыңлауларыннан соң җирдән файдалану һәм тәзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә шәһәр тәзелеше регламентына кертелгән булса, шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану төренә рәхсәт бирү түрүнда карар кеше жәмәгать фикер алышулары яки жәмәгать тыңлаулары үткәрмичә кабул ителә.

18 статья. Рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан тайпылуға рөхсәт бирү, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләу мәсьәләсе буенча жәмәгатьчелек фикер алышулары яки ачық тыңлаулар

1. Рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнен чик параметрларыннан тайпылуға рөхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм әлеге Кагыйдәләрнең 12 статьясы нигезләмәләренә ярашлы рәвештә билгеләнә.

2. Рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнен чик параметрларыннан тайпылуға рөхсәт бирү турындағы карап проекты мондый рөхсәт бирү турында гариза килгән көннән алыш унбиш эш көне эчендә әзерләнә һәм жәмәгать фикер алышуларында яки жәмәгать тыңлауларында каралырга тиеш. Жәмәгать фикер алышуларын яки Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәрү комиссия тарафыннан башкарыла.

3. Рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнен чик параметрларыннан тайпылуға рөхсәт бирү турында карап проекты буенча жәмәгать фикер алышуларын яки Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәрү белән бәйле чыгымнарны мондый рөхсәт бирүдә кызыксынучы физик яки юридик зат күтәрә.

VI КИСӘК. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турында нигезләмәләр

19 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту тәртибе

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 33 статьясында билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алыш, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 һәм 32 статьяларында каралган тәртиптә башкарыла.

2. Жирле хакимият башлыгы тарафыннан Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту мәсьәләсен карау өчен нигез булып:

1) жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең торак пунктның генераль планына, муниципаль районның территориаль планлаштыру схемасына, мондый генераль планнарга яки муниципаль районның территориаль планлаштыру схемасына үзгәрешләр керту нәтижәсендә барлыкка килгән туры килмәве;

1.1) Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләтле федераль башкарма хакимият органыннан Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән срокларда үтәү өчен мәжбүри булган аэродром территориясендә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалану чикләүләрен бозуны бетерү турында күрсәтмәләр килү, алар Жирдән файдалану һәм торак пункт, шәһәр округы, торак пунктлар арасындагы территориядә төзелеш кагыйдәләрендә рәхсәт итеплән;

2) Территориаль зоналар чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр килү;

3) шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында күрсәтелгән территорияләрне, мәдәни мирас объектлары территорияләрен куллануның аерым шартлары булган зоналарның чикләре урнашуы турынданың мәгълүматларның күрсәтелгән зоналарның, территорияләрнең чикләре урнашуы тасвирламасына туры килмәве;

4) шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалану чикләүләренең, территорияләрне, федераль, региональ һәм жирле әһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләрен куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яки өлешчә урнашкан, күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрында булган күчемсез милек объектларын мондый зоналар, территорияләр чикләрендә куллану чикләүләренә туры килмәве;

5) территорияне куллануның аерым шартлары булган зонаны билгеләү, үзгәртү, юкка чыгару, мәдәни мирас объекты территориясе, федераль әһәмияттәге тарихи торак пункт территориясе, тәбәк әһәмиятендәге тарихи торак пункт территориясе чикләрен билгеләү, үзгәртү;

6) территорияне комплекслы үстерү турында Карап кабул итү;

7) муниципаль берәмлекләр чикләрендә Ватанны саклаганды һәлак булганнарның жирләнгән урыннарын табу.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турында тәкъдимнәр комиссиягә жибәрелә:

1) федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре федераль әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнаштырылуына комачауларга мөмкин булган очракларда;

2) жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре тәбәк әһәмиятендәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнаштыруына комачауларга мөмкин булган очракларда Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан;

3) Буа муниципаль районы жирле үзидарә органнары тарафыннан Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре жирле әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнаштыруына комачауларга мөмкин булган очракларда;

4) жирле үзидарә органнары тарафыннан Жирдән файдалануны һәм торак пункт территориясендә төзелешне көйләү тәртибен камилләштерү кирәк булганда;

4.1) жирле үзидарә органнары Ватанны саклаганды һәлак булғаннарның жирләнгән урыннарын тапкан очракта, муниципаль берәмлекләр чикләрендә урнашкан;

5) физик яки юридик затлар тарафыннан инициативалы тәртиптә яисә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен куллану нәтижәсендә жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаса, аларның хокук ияләренә зыян китерелсә, жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының бәясе тәшсә, гражданнарның һәм аларның берләшмәләренең хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре тормышка ашырылмаса;

6) Россия Федерациясе тарафыннан төзелгән һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтे кабул иткән территорияне комплекслы үстерү турындагы каарны гамәлгә ашыруны тәэммин итүче вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы яки юридик зат тарафыннан;

7) Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы, муниципаль район башкарма комитеты тарафыннан территорияне комплекслы үстерү турында Каар кабул итүчеләр, Татарстан Республикасы билгеләнгән һәм Татарстан Республикасы Кабул иткән территорияне комплекслы үстерү турында каарны гамәлгә ашыруны тәэммин итүче юридик зат, Буа муниципаль районы башлыгы тарафыннан территорияне комплекслы үстерү турында яки территорияне комплекслы үстерү турында каарны гамәлгә ашыру максатларында территорияне комплекслы үстерү турында килешү төзелгән зат тарафыннан.

3.1. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 статьясындағы 3.1 өлешенә ярашлы рәвештә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре белән тәэммин ителмәгән очракта, жирлек территорияләрендә территориаль планлаштыру документларында карапган федераль әһәмияттәге объектларны, тәбәк әһәмиятendәге объектларны, муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектларын (линейлы объектлардан тыш), башкарма хакимиятенең вәкаләтле федераль органын, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең вәкаләтле органын урнаштыру мөмкинлеге, муниципаль районның жирле үзидарә вәкаләтле органы вәкаләтле кешегә күрсәтелгән объектларны урнаштыруны тәэммин итү максатларында жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турында таләп жибәрә.

3.2. Әлеге статьяның 3.1 өлешендә карапган очракта, вәкаләтле зат әлеге статьяның 3.1 өлешендә күрсәтелгән таләпнә алганинан соң утыз көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертуңе тәэммин итә.

3.3. З пунктларда карапган очракларда жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту максатында - Әлеге статьяның 2 өлеше һәм 3.1 өлеше, шулай ук шәһәр төзелеше Регламенты тарафыннан конкрет территориаль зона өчен билгеләнгән рәхсәт ителгән куллану төрләре бер тапкыр үзгәртелгән очракта, рәхсәт ителгән төзелешнен, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнен әлек билгеләнгән чик параметрларын үзгәртмичә һәм (яки) рәхсәт ителгән төзелешнен бер яки берничә чик параметрын бер тапкыр үзгәрткән очракта, шәһәр төзелеше тарафыннан билгеләнгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү конкрет территориаль зона өчен регламент, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турында проект әзерләү турында Каар кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгару һәм әлеге статьяның 4 өлешендә карапган комиссия нәтижәсен әзерләү ун проценттан артык таләп ителми.

3.4. Территорияне комплекслы үстерү турындагы каарны гамәлгә ашыру максатларында жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертелгән очракта, мондый үзгәрешләр территорияне комплекслы үстерү максатларында планлаштыру проекты расланган көннән алып туксан көннән дә соңга калмыйча кертелергә тиеш.

3.5. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту, Муниципаль берәмлекләр чикләрендә Ватанны саклаганды һәлак булғаннарның жирләнгән урыннары табылу сәбәпле, мондый урыннар табылганнын соң алты ай

дәвамында башкарыла, шул ук вакытта жәмәгать фикер алышулары яки жәмәгать тыңлаулары үткөрү таләп ителми.

4. Комиссия жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турында тәкъдим килгән көннән алып егерме биш көн эчендә нәтижә әзерли, анда кергән тәкъдимгә ярашлы рәвештә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту яки мондый тәкъдимне кире кагу турында тәкъдимнәр бар һәм бу нәтижәне Башкарма комитет житәкчесенә жибәрә.

4.1. Өлеге кагыйдәләрне аэрором территориясендә билгеләнгән күчемсез милек объектларын куллану чикләүләренә туры китерүне күздә тоткан жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турындагы проект комиссия тарафыннан каралырга тиеш түгел.

5. Башкарма комитет житәкчесе, комиссия йомгагынданы тәкъдимнәрне исәпкә алып, егерме биш көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турында проект әзерләү турында Карап кабул итә яки бу Кагыйдәләргә үзгәрешләр керту турындагы тәкъдимне кире кагу турында Карап кабул итә һәм мондый карапның күчермәсен гариза бирүчеләргә жибәрә.

5.1. Әгәр жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләрне раслау жирле үзидарәнең вәкиллекле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла икән, жирле үзидарәнең вәкиллекле органына жибәрелгән жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турындагы проект әлеге орган утырышында каралырга тиеш.

6. Башкарма комитет житәкчесе Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләтлесе федераль башкарма хакимият органы тарафыннан әлеге статьяның 2 өлешендәге 1.1 пунктында күрсәтелгән күрсәтмәдән соң жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турында Карап кабул итәргә тиеш. Өлеге статьяның 2 өлешендәге 1.1 пунктында күрсәтелгән күрсәтмә вәкаләтле зат тарафыннан судка шикаять итепергә мөмкин.

7. Жирле үзидарә органына дәүләт хакимиите башкарма органыннан, вазыйфаи заттан, дәүләт учреждениесеннән яки жирле үзидарә органыннан үз белдеге белән төзелешне ачыклау турында Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясының 2 өлешендә күрсәтелгән хәбәрнамә кергән көннән башлап, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә мондый төзелеш урнашкан территориаль зонага карата, жир участокларыннан һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт итепергә файдалану тәре, рәхсәт итепергә төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары, аларга рәхсәт итепергә куллану тәре һәм мондый төзелешнең параметрлары, аны сүткәнче яки билгеләнгән таләпләргә туры килгәнче туры килә, әгәр дә жирле үзидарә органы әлеге белдерүне карау нәтижәләре буенча дәүләт хакимиите башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яки жирле үзидарә органына, алар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясынданы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм алардан әлеге хәбәр килгән, үз белдеге белән төзелешнең билгеләре булу күздә тотылмый яки судның үз белдеге белән төзелешне сүтү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дәгъва таләпләрен канәттәләндерүдән баш тарту турындагы карапы законлы көченә кергән.

8. З пунктларда каралган очракларда - әлеге статьяның 5 өлеше, дәүләт хакимиите башкарма органы яки жирле үзидарә органы, мәдәни мирас объектлары территорияләрен, территорияләре чикләрен куллануның аерым шартлары булган зоналарны билгеләүгә, федераль әһәмияттәге тарихи торак пунктлар, тәбәк әһәмиятендәге тарихи торак пунктлар территорияләре чикләрен раслауга вәкаләтле затка территорияләрне, территорияләрне куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләрен жирдән файдалану һәм төзү кагыйдәләрендә күрсәту турында таләп жибәрә мәдәни мирас объектлары, федераль әһәмияттәге тарихи торак пунктлар территорияләре, тәбәк әһәмиятендәге тарихи торак пунктлар территорияләре, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләүне билгеләү.

9. Әлеге статьяның 8 өлешиндә каралған таләп кергендегі очракта, хокукларны теркәү органыннан территориядән файдалануның аерым шартлары булған зонаны билгеләу, үзгәрту яки юкка чыгару турында, мәдәни мирас объекты территориясесе чикләре турында яки әлеге статьяның 2 өлешиндәге 3 - 5 пунктларында каралған жирдән файдалану һәм тәзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен нигезләр ачыкланган көннән башлап, вәкаләтле зат жирдән файдалану һәм тәзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне тәэммин итәргә тиеш жирдән файдалану һәм тәзелеш кагыйдәләре аларны шундай таләпкә ярашлы төгәлләү юлы белән. Шул ук вакытта әлеге статьяның 8 өлешиндә каралған таләпләргә ярашлы рәвештә жирдән файдалану һәм тәзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне раслау таләп итәлми.

10. Әлеге статьяның 9 өлеше нигезендә территорияләрне, мәдәни мирас объектлары территорияләрен, федераль әһәмияттәге тарихи торак пунктлар территорияләрен, тәбәк әһәмиятендәге тарихи торак пунктлар территорияләрен куллануның аерым шартлары булған зоналар чикләрен күрсәту, мондый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләрен һәм капиталь тәзелеш объектларын куллануны чикләүләрне билгеләу максатларында жирдән файдалану һәм тәзелеш кагыйдәләрен төгәлләштерү вакыты, бу статьяның 8 нче өлешиндә каралған, жирдән файдалану һәм тәзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен әлеге статьяның 2 өлешиндәге 3 - 5 пунктларында каралған нигезләр ачыкланган көннән башлап, территориядән аерым шартлар белән файдалану зонасын билгеләу, үзгәрту яки юкка чыгару, мәдәни мирас объекты территориясесе чикләре турында белешмәләр хокукларын теркәү органыннан килә.

VII КИСӘК. Жирдән файдалану һәм тәзелешнең башка мәсьәләләрен көйләү турында нигезләмәләр

20 нче статья. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматларны Күчемсез милекнен бердәм дәүләт реестрына керту

1. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматларны Күчемсез милекнен Бердәм дәүләт реестрына керту кагыйдәләре «күчемсез милекнен дәүләт теркәве турында» 2015 елның 13 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законның 32, 34 статьялары нигезендә билгеләнә.

2. Әлеге Кагыйдәләр белән территориаль зоналар билгеләнә, шул исәптән күчемсез милекнен Бердәм дәүләт реестрында булған жир участоклары, торак пунктлар яки муниципаль берәмлекләр чикләренең урнашуын билгеләүдә хatalарны исәпкә алыш.

Бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында мәгълүматлар булмаган торак пунктлар чикләренең карата аларның чикләрен билгеләүдә хatalар исәпкә алышынан.

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БУА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОННЫНЫң «БИК-УТӘЙ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ
КАГЫЙДӘЛӘРЕ**

2 том

ШӘНӘР ТӨЗЕЛЕШЕ ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ
ШӘНӘР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ДОКУМЕНТЛАРЫ СОСТАВЫ

Документлар составына Татарстан Республикасы Буа муниципаль районның «Бик-Үти авыл жирлеге» муниципаль берәмлекенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре керә:

1. Составында текст өлеше:

Кереш;

1 том. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр керту һәм куллану тәртибе;

2 том. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелеше регламентлары.

2. Составында график өлеш:

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар,

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.

3. Күшымтас:

- Территориаль зоналар чикләре турындағы белешмәләр.

ЭЧТӘЛЕК

<u>II ӨЛЕШ. ШӘХӘР ТӨЗЕЛЕШЕ ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ</u>	29
<u>I КИСӘК. Карты градостроительного зонирования</u>	29
21 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар	29
22 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар	32
23 статья. Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр	32
<u>III ӨЛЕШ. ШӘХӘР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ</u>	34
<u>II КИСӘК. Шәһәр төзелеше регламентлары</u>	34
24 статья. Шәһәр төзелеше регламенты составы	34
25 статья. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеше регламентлары	36
25.1. Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре ..... Ошибка! Закладка не определена.	
25.2. Индивидуаль торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1)	38
25.3. Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (И)	
25.4. Авыл хужалығы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ2)	41
25.5. Зиратлар урнаштыру зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СН1)	42
25.6. Калдыклар белән эш итү зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СН2)	44
26 статья. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр	
Ошибка! Закладка не определена.	
27 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр	47
28 статья. Жирләрдән фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре	48
<u>III КИСӘК. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү</u>	50
29 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү	50
29.1. Гомуми нигезләмәләр	50

<u>29.2. Су белән тәэмүн иту чыганакларын санитар саклау зоналары</u>	51
<u>29.2. Су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе яклау полосалары</u>	52
<u>29.3. Электр чөлтәре хужалыгы объектларының сак зоналары</u>	54
<u>29.4. Линияләрнең һәм элемтә корылмаларының сак зоналары</u>	55
<u>29.5. Газ булу чөлтәрләренең сак зоналары</u>	57
<u>29.6. Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары</u>	58
<u>30 статья. Махсус сакланылуучы табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануны чикләу</u>	60
<u>31 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануны чикләу</u>	61
<u>IV КИСӘК . Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәэмүн ителеш дәрәжәсенең исәп-хисап курсаткечләре һәм мондый объектларның халық өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенең исәп-хисап курсаткечләре</u>	62

II ӨЛЕШ. ШӘНӘР ТӘЗЕЛЕШЕ ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ

I КИСӘК. Шәнәр тәзелешен зоналаштыру карталары

21 статья. Шәнәр тәзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар

1. «Шәнәр тәзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар» әлеге Кагыйдәләрнең аерылғысыз өлеше булып тора.

Бу картада билгеләнгән территориаль зоналарның чикләре һәм аларның кодлы билгеләнешләре - территориаль зона тәре индексы һәм билгеләнгән территориаль зона номеры сурәтләнгән.

Территориаль зоналарның чикләре әлеге Кагыйдәләрнең 8 статьясындагы 1 Томы нигезләмәләре нигезендә билгеләнгән.

2. Территориаль зонаның һәр тәре өчен әлеге Кагыйдәләр белән шәнәр тәзелеше регламенты билгеләнә, ул бер төрнең барлық билгеләнгән территориаль зоналарына карата гамәлдә.

Территориаль зоналарның тәрләрен билгеләү өчен түбәндәге атамалар һәм шартлы билгеләр (индекслар) кулланыла:

Территория зонасы төренең индексы	Территория зонасы төренең аталышы
Ж1	Шәхси торак тәзелеше зонасы (Ж1)
И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы (И)
CX2	Авыл хужалығы билгеләнешендәге объектлар зонасы (CX2)
CH1	Зиратлар урнаштыру зонасы (CH1)

Территориаль зонаның тәрен билгеләү өчен аның атамасын яки индексын куллану әлеге кагыйдәләр кысаларында тигез мәгънәле.

3. Билгеләнгән территориаль зоналарны идентификацияләү өчен территориаль зонаның номеры һәм исеме кулланыла. Билгеләнгән территориаль зонаның исеме территориаль зонаның тәр атамасыннан тора, ул түгәрәк скобкада тәзелгән территориаль зонаның тәр индексын һәм билгеләнгән территориаль зонаның номерын үз эченә ала.

Территориаль зона индексы территориаль зонаның тәр индексы белән туры килә. Территориаль зоналарга карата әлеге кагыйдәләр кысаларында «территориаль зона индексы» һәм «территориаль зона төренең индексы» терминнарын куллану бертигез мәгънәле. Бер үк индекска ия булган барлық территориаль зоналар өчен гомуми шәнәр тәзелеше регламенты гамәлдә.

Шәнәр тәзелеше зоналаштыру картасында түбәндәге территориаль зоналарның чикләре билгеләнгән:

Зона номеры	Зона индексы	Территориаль зонаның атамасы	Зона урнашкан урын
1-1	Ж1	Шәхси торак тәзелеше зонасы (Ж1) №1-1	Бик-Ути авылы
1-2	CX2	Авыл хужалығы билгеләнешендәге объектлар зонасы (CX2) №1-2	Бик-Ути авылы
1-3	CH1	Зиратларны урнаштыру зонасы (CH1) №1-3	Бик-Ути авылы
2-1	Ж1	Шәхси торак тәзелеше зонасы (Ж1) №2-1	Ташкичү авылы
2-2	CH1	Зиратларны урнаштыру зонасы (CH1) №2-2	Ташкичү авылы
3-1	И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы (И) №3-1	Бик-Ути авыл жирлеге
3-2	CX2	Авыл хужалығы билгеләнешендәге объектлар зонасы (CX2) №3-2	Бик-Ути авыл жирлеге

Территория зонасын билгеләү өчен әлеге Кагыйдәләр кысаларында аның исемен яисә номерын куллану бертөрле мәгънәгә ия.

3. Билгеләнгән территориаль зоналарның чикләре чикләрнең бер яисә аннан да күбрәк контурларыннан торырга мөмкин.

4. Территориаль зоналар чикләре контурлары, алар шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында бер үк индекска һәм территориаль зона номерына ия, бер күп контурлы территориаль зонага карый.

Территориаль зоналарның чикләре контурлары, алар шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында территориаль зоналарның төрле номерларына бер үк индекска ия, бер төрнең төрле территориаль зоналарына карый.

5. Территориаль зоналардан тыш, алар өчен чикләр һәм шәһәр төзелеше регламентлары мәжбүри рәвештә билгеләнә, шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында шулай ук күрсәтелгән:

шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган жирләр;

- шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр;

территориаль зона регламентына ярашлы рәвештә жирләрне (жир участогын яки аның бер өлешен) чынлыкта яки планлаштырылган файдалану территориясе, ул бөтен жир участогына карата билгеләнә алмый.

Күрсәтелгән жирләр һәм территорияләр өчен түбәндәге атамалар һәм шартлы текст билгеләре (индекслар) кулланыла:

1) шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган жирләр:

Индекс	Атамасы
ЛО	Линияле объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре
ТОП	Гомуми файдаланудагы территориияләр

2) Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр:

Индекс	Атамасы
ЛФ	Урман фонды жирләре
ВО	Жир есте сулары белән капланган жирләр
СХ	Авыл хужалыгы билгеләнешендәгэ жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре

3) Жирләрдән факттагы яисә планлаштырылган файдалану территорияләре:

Индекс	Атамасы
СХ2-Ф	Зона регламенты нигезендә жирләрдән факттагы файдалану территориие СХ2
СН1-Ф	Зона регламенты нигезендә жирләрдән факттагы файдалану территориие СН1
СН2-Ф	Зона регламенты нигезендә жирләрдән факттагы файдалану территориие СН2

Күрсәтелгән жирләр һәм территорияләр территориаль зоналар булып саналмый, бу жирләр һәм территорияләр чикләре турында мәгълүматлар әзерләнми һәм күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрына көртөлми.

6. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына ярашлы рәвештә, шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында, мондый эшчәнлекне планлаштыру очрагында, территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру каралган

территорияләр мәжбүри рәвештә билгеләнә. Мондый территорияләрнең чикләре бер яки берничә территориаль зона чикләре буенча билгеләнә.

Территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлек алып баруны күздә төткан территорияләр «Бик-Үти авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге чикләрендә билгеләнмәгән, шунча бәйле рәвештә әлеге кагыйдәләр материалларында күрсәтелмәгән.

22 статья. Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасы. Территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналар

1. «Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасы. Территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналар» әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Бу картада территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналарның чикләре күрсәтелгән, алар Россия Федерациясе законнарына ярашлы рәвештә жир участокларын һәм капиталъ төзелеш объектларын куллануга ёстәмә чикләүләр кертә.

2. Әлеге Томның 29 статьясының 29.1 өлеше нигезләмәләренә ярашлы рәвештә, әлеге кагыйдәләр кысаларында территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналар өч төргә бүленә: билгеләнгән, билгеләнүгә планлаштырылган, ориентирлы.

Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында территорияне куллануның аерым шартлары булган билгеләнгән һәм урнаштыру өчен планлаштырылган зоналарның чикләре генә күрсәтелә.

Территорияне куллануның аерым шартлары булган ориентир зоналарының чикләре шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында күрсәтелми, чөнки аларның жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын куллануны чикләү буенча юридик көче юк. Бу зоналарның якынча чикләре генераль планны нигезләү буенча материаллар составына керүче торак пунктның генераль планы карталарында күрсәтелергә мөмкин.

Территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналарны билгеләү планлаштырылган шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында күрсәту мәгълүмати-белешмә характеристерда. Махсус Шартлы территорияләрне билгеләү өчен планлаштырылган зоналар чикләрендә тулысынча яки өлешчә урнашкан жир кишәрлекләренең хокук ияләре суд тәртибендә мондый зоналар өчен билгеләнгән чикләүләрнең гамәлдә булуын шик астына алырга хокуклы.

2. Күрсәтелгән зоналар чикләрендә гамәлдә булган жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын куллану чикләренә туры килмәгән характеристикалары махсус шартларда билгеләнгән яки планлаштырыла торган зоналар чикләрендә тулысынча яки өлешчә урнашкан жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары әлеге кагыйдәләргә туры килми.

3. Территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләреннән тыш, күрсәтелгән картада аеруча саклана торган табигый территорияләр, мәдәни мирас объектлары территорияләре, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектлар чикләре; тарихи торак пунктлар территорияләре чикләре күрсәтелергә мөмкин.

23 статья. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүмат

1. Әлеге Кагыйдәләргә мәжбүри күшымта булып билгеләнгән территориаль зоналарның чикләре турында мәгълүмат тора, аларда территориаль зоналарның чикләре урнашуның график тасвиrlамасы, күчесез милекнәң Бердәм дәүләт реестрын алып бару өчен кулланыла торган координаталар системасында әлеге чикләренең характеристлы нокталары координаталары исемлеге бар.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына ярашлы рәвештә, жирле үзидарә органнары территориаль зоналарның чикләре урнашуның текстлы тасвиrlамасын әзерләргә хокуклы. Әлеге кагыйдәләр проектын эшләү кысаларында территориаль зоналарның чикләре урнашуның текстлы тасвиrlамасы әзерләнмәгән һәм территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматка кертелмәгән.

2. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүмат:

1) "Торак пунктлар чикләренең, территориаль зоналарның, аеруча саклана торган табигый территорияләрнең, территорияләрне куллануның аерым шартлары булган зоналарның урнашуның график тасвиrlау формасын, торак пунктлар чикләренең, территориаль зоналарның урнашу урынын текстлы тасвиrlау формасын, координаталарны төгәл билгеләүгә таләпләрне билгеләү турында" торак пунктлар,

территориаль зоналар, аеруча саклана торған табигый территорияләр чикләренең характерлы нокталары, территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналар, торак пунктлар, территориаль зоналар, аеруча саклана торған табигый территорияләр, территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләре турында мәгълүматлар булган электрон документ форматы, дәүләт теркәве, кадастар һәм картография федераль хезмәтенең 26.07.2022елның № П/0292 номерлы боерыгы белән расланган;

2) бердәм дәүләт күчесез милек реестрына территориаль зоналар чикләре турында мәгълүмат керту өчен кирәкле XML форматындағы электрон документлар рәвешендә.

ӨЛЕШ. ШӘНӘР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

II КИСӘК. Шәнәр төзелеше регламентлары

24 статья. Шәнәр төзелеше регламенты составы

1. Шәнәр төзелеше регламенты жир участокларының хокукий режимын билгели, шулай ук жир участоклары өстеннән һәм астында булган һәм аларны төзү һәм капиталь төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында кулланылган барлық нәрсәләрне дә билгели.

2. Шәнәр төзелеше регламентлары исәпкә алыш билгеләнгән:

1) территориаль зона чикләрендә жир участокларын һәм капиталь төзелеш объектларын куллану;

2) Бер территориаль зона чикләрендә жир участокларын һәм капиталь төзелеш объектларын куллануның төрле төрләрен берләштерү мөмкинлекләре;

3) генераль план белән билгеләнгән функциональ зоналар һәм аларның планлаштырылган үсеше характеристикалары;

4) территориаль зоналарның төрләре;

5) мәдәни мирас объектларын, шулай ук аеруча саклана торган табигый территорияләрне, башка табигый объектларны саклау таләпләре.

3. Шәнәр төзелеше Регламентының гамәлдә булыу шәнәр төзелеше зоналаштыру картасында билгеләнгән территориаль зона чикләре чикләрендә урнашкан барлық жир участокларына һәм капиталь төзелеш объектларына тараала.

4. Шәнәр төзелеше регламенты түбәндәгә жир кишәрлекләренә кагылмый:

1) Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренең) бердәм дәүләт реестрына кертелгән һәйкәлләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектлары булып торган һәйкәлләр яки ансамбльләр территорияләре чикләрендә һәм аларны тоту режимы, реставрацияләү, консервацияләү, торғызу, ремонтлау һәм жайлыштыру параметрлары турында каарлар Россия Федерациясе саклау турында законнары белән билгеләнгән тәртиптә кабул ителә мәдәни мирас объектлары;

2) гомууми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

3) сыйыкли объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән һәм/яки сыйыкли объектлар белән биләнгән;

4) файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

5. Тарихи торак пунктлар, истәлекле урыннар, дәвалай-сәламәтләндерү жирләре һәм курортлар, территорияләрне куллануның аерым шартлары булган зоналар территорияләренә карата шәнәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнарына ярашлы рәвештә билгеләнә.

6. Шәнәр төзелеше регламентлары урман фонды жирләре, жир өсте сулары белән капланган жирләр, запас жирләр, аерucha саклана торган табигый территорияләр (дәвалай-сәламәтләндерү жирләре һәм курортлардан тыш), авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре, махсус икътисади зоналар һәм тиз үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан жир участоклары өчен билгеләнми.

7. Шәнәр төзелеше регламентында тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капиталь төзелеш объектларына карата:

1) жир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллану төрләре;

2) жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнәң, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнәң чик параметрлары;

2.1) капиталь төзелеш объектларының архитектура-шәнәр төзелеше кыяфәтенә таләпләр;

3) Россия Федерациисе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын куллануны чикләүләр;

4) шәһәр төзелеше регламенты билгеләнгән территориаль зона чикләрендә территорияне комплекслы үстөрү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотылган очракта, территорияне коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин итүнең рөхсәт ителгән минималь дәрәҗәдәге исәпләнгән күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль мәмкин булган максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәдәге исәпләнгән күрсәткечләре.

8. Жир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллануның төп төрләрен билгеләү шәһәр төзелеше регламенты билгеләнгән һәр территориаль зонага карата мәжбүри булып тора.

9. Жир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләренә һәм шартлы рөхсәт ителгән жир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын куллануга карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Рөхсәт ителгән ярдәмче төрне төп яки шартлы рөхсәт ителгән төр урынына куллану рөхсәт ителми.

10. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен башка төр файдалануга үзгәртү, әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә техник регламентлар таләпләрен үтәү шарты белән, шәһәр төзелеше регламентына ярашлы рәвештә башкарыла.

11. Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан хокук ияләре тарафыннан рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләре өстәмә рөхсәтсез һәм килешмичә мәстәкайль сайланы.

12. Жир кишәрлекләрен яки капиталь төзелеш объектын шартлы рәвештә файдалануга рөхсәт биры Россия Федерациисе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясына ярашлы рәвештә әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

13. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яки шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен башка төргә үзгәртү турында каарлар федераль законнарга ярашлы рәвештә кабул ителә.

14. Линия объектларын (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм федераль һәм төбәк әһәмиятендәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларыннан тыш), саклау корылмаларын (насаждениеләрен), мелиорация объектларын, антenna-мачта корылмаларын, мәгълүмати һәм Геодезия билгеләрен урнаштыру теләсә кайсы территориаль зонада рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә рөхсәт ителә.

15. Жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Росреестрның 10.11.2020 по п/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторына (алга таба Классификатор) ярашлы билгеләнә. Күрсәтелгән классификаторда рөхсәт ителгән куллану төрләренең исемнәре, аларның кодлары (санлы билгеләре) һәм жир участогын рөхсәт ителгән куллану төренен тасвиrlамасы бар. Жир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән куллану төренең текст атamasы һәм аның коды (санлы билгеләмә) тигез мәгънәле.

16. Жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары үз эченә ала:

1) жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре, шул исәптән аларның мәйданы;

2) биналарның, корылмаларның, корылмаларның чикләнгән саны һәм чикләнгән биеклеге;

3) жир кишерлекеге чикләрендә төзелешнең максималь проценты, ул төзелергә мөмкин булган жир кишерлекенең гомуми мәйданының жир кишерлекенең бәтен мәйданына нисбәте буларак билгеләнә;

4) биналар, корылмалар, корылмалар төзу тыелган биналарны, корылмаларны, корылмаларны урнаштыру урыннарын билгеләү максатыннан жир кишерлекләре чикләреннән минималь чигенүләр.

17. Жир кишерлекенең чик (минималь $h_{\text{ем}}$ (яки) максималь) үлчәмнәре $h_{\text{ем}}$ рәхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары кагыйдәләр жыентыклары, техник регламентлар, шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары, санитар кагыйдәләр чик параметрларына катгыйрак таләпләр каралмаган очракта кулланыла.

18. Жир кишерлекенең минималь зурлығына (мәйданына) чикләүләр бер хокук иясенә караган бер үк рәхсәт ителгән файдалану төре булган янәшәдәге жир участокларына кагылмый.

19. Бинаның ин күп катлары жир өстендәге барлық катларны үз эченә ала, шул исәптән мансард, шулай ук цоколь, әгәр цоколь катының өске өлеше жирнең план билгесе дәрәҗәсеннән 2 м-дан да ким булмаса.

19.1. 6.8 Классификатор коды белән рәхсәт ителгән куллану төре өчен корылмаларның (антенна-мачта) чик биеклеге билгеләнми.

20. Жир кишерлекеге төзелешенең максималь проценты жир кишерлекендә урнашкан барлық биналарның $h_{\text{ем}}$ корылмаларның мәйданын исәпкә ала, яссы корылмалардан тыш, $h_{\text{ем}}$ капиталъ төзелеш объектлары яки аларның жир кишерлекеге өслеге астында булган өлешләре (объектның жир асты өлеше).

21. Территориаль зоналар чикләрендә жир кишерлекләреннән $h_{\text{ем}}$ капиталъ төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның берләрле төрләре, әмма жир кишерлекләренең төрле чик (минималь $h_{\text{ем}}$ (яки) максималь) зурлыклары $h_{\text{ем}}$ рәхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары $h_{\text{ем}}$ шундый зурлыклар $h_{\text{ем}}$ Параметрлар комбинацияләре булган зоналар урнаштырылырга мөмкин.

25 статья. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеше регламентлары

Шәһәр төзелеше регламентлары территориаль зонаның $h_{\text{ем}}$ төренә карата билгеләнә. Территориаль зонаның $h_{\text{ем}}$ төренең шәһәр төзелеше Регламентының гамәлдә булуы өлеге төрнең барлық билгеләнгән территориаль зоналарына тараала.

25.1. Рәхсәт ителгән файдалануның барлық төрләре

Жир кишерлекләрен $h_{\text{ем}}$ капиталъ төзелеш объектларын рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре жир кишерлекләрен $h_{\text{ем}}$ капиталъ төзелеш объектларын куллануның төп $h_{\text{ем}}$ шартлы рәхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак қына рәхсәт ителә $h_{\text{ем}}$ алар белән бергә башкарыла. Рәхсәт ителгән ярдәмче төрне төп яки шартлы рәхсәт ителгән төргә өстәмә рәвештә генә сайларга мөмкин, аны төп яки шартлы рәхсәт ителгән төр урынына билгеләргә ярамый.

Жир участокларының чик (минималь $h_{\text{ем}}$ (яки) максималь) үлчәмнәре, шулай ук рәхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре өчен жир кишерлекләре чикләреннән минималь чигенүләр күрсәтелми, чөнки алар төп яки шартлы рәхсәт ителгән куллану төре белән билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентында классификаторда бу төрнең тасвиrlамасы буенча конкрет төп яки шартлы рәхсәт ителгән төр өчен рәхсәт ителгән рәхсәт ителгән ярдәмче куллану төрләре күрсәтелми.

Жир кишерлекләрен $h_{\text{ем}}$ капиталъ төзелеш объектларын рәхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре; төп яки шартлы рәхсәт ителгән төрләрнең кодлары, алар өчен ярдәмче куллану төре билгеләнә, $h_{\text{ем}}$ рәхсәт ителгән төзелешнең чик параметрлары, ярдәмче төрләр өчен Капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү:

Рәхсәт	Рәхсәт ителгән	Төп $h_{\text{ем}}$ шартлы	Рәхсәт ителгән капиталъ
--------	----------------	----------------------------	-------------------------

ителгән куллан уның ярдәмч е тәре коды	куллануның ярдәмче тәре исеме	рәхсәт ителгән куллану төрләре кодлары, алар өчен ярдәмче тәр билгеләнә	төзелеш объектларын төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары	
			катларның чик саны, корылманың чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты
1.15	Авыл хужалығы продукциясен саклау һәм эшкәрту	1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13	н.у.	н.у.
1.18	Авыл хужалығы житештерүен тәэммин итү	1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13	н.у.	н.у.
1.19	Чүп үләнен чабу	1.8	0	н.у.
1.20	Авыл хужалығы хайваннарын көтү	1.8	0	н.у.
2.7.1	Автотранспортны саклау	2.1.1; 2.5; 2.6; 4.1	1 кат, 4.5 м	20%
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр курсату	1.7; 1.8; 1.9; 1.10; 1.11; 1.12; 1.13; 1.14; 1.15; 1.16; 1.17; 1.18; 2.1.1; 2.4; 2.5; 2.7.1	н.у.	н.у.
3.2.4	Тулай тораклар	3.5.2, 6.12	н.у.	н.у.
3.3	Көнкүреш хезмәте	2.5; 2.6; 3.2.4	н.у.	н.у.
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	3.6.2	н.у.	н.у.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте	1.8, 1.9, 1.10, 1.11	н.у.	н.у.
4.4	Кибет	3.4.1, 3.4.2, 3.10.1, 4.8.1, 5.2.1, 6.4, 6.9, 7.6, 9.2.1, 12.1	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	4.3, 4.4, 4.7, 4.8.1, 5.2.1, 7.6, 9.2.1	н.у.	н.у.
4.9	Хезмәт гаражлары	3.1, 3.1.2, 3.4.2, 3.8, 3.8.1, 3.9.2, 3.9.3, 4.1, 4.8.1	н.у.	н.у.
4.9.1.3	Автомобиль юу машиналары	4.9, 4.9.1.1, 4.9.1.4	2 кат, 10 метр	н.у.
4.9.1.4	Автомобильләрне ремонтлау	4.9.1.1, 4.9.1.3	2 кат, 10 метр	н.у.
5.1.3	Спорт белән шөгүйләнү өчен мәйданчыклар	3.6.2, 5.2.1, 9.2.1	0	н.у.
5.4	Кече суднолар өчен причаллар	3.6.2, 5.2.1, 9.2.1	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	9.2.1	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	1.13	н.у.	н.у.

25.2. Шәхси торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1)

Шәхси торак төзелеше зонасының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1) әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән Ж1 индексы булган территориаль зоналарга тараала.

Шәхси торак төзелеш зоналары урнаштыру өчен билгеләнгән:

шәхси торак төзелеше һәм шәхси ярдәмче хужалык алыш бару өчен билгеләнгән йорт яны жир участоклары белән аерым торган торак йортлар;

- блоклы торак йортлар;

- аз катлы күп фатирлы торак йортлар (дүрт катлы, шул исәптән мансардлы).

Торак зоналарда социаль һәм коммуналь-көнкүреш объектларын, сәламәтлек саклау объектларын, мәктәпкәчә, башлангыч гомуми һәм урта гомуми белем бирү объектларын, гыйбадәт йортларын, автомобиль транспорты тукталышларын, гараж объектларын, гражданнарның яшәве белән бәйле һәм әйләнә-тире мохиткә тискәре йогынты ясамаучы объектларны урнаштыру рәхсәт ителә. Торак зоналар составына бакчачылык алыш бару өчен билгеләнгән территорияләр дә көртөлөргө мөмкин.

2.1, 2.2 коды белән рәхсәт ителгән куллану төрләре булган жир участоклары (шул исәптән бүлү яки бүлү юлы белән) барлыкка килгәндә, фронт буенча жир участогының минималь киңлеге 25 м – дан ким булмаска тиеш; 2.3 коды белән 16 м-дан ким булмаска тиеш.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары өчен жир кишәрләгә чигендә урам яғыннан шәхси гаражлар урнаштыру рәхсәт ителә.

Катларның инч чик саны һәм кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләре өчен инч чик биеклек 2.1, 2.2, 2.3 төп биналарга, корылмаларга һәм корылмаларга карата билгеләнә. Ярдәмче корылмаларның максималь биеклеге 3,5 м яссы тубә башына кадәр, 4,5 м тәгәрмәчле тубә очына кадәр.

Шәхси торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыкларны алыша кирәк:

- кишәрлекнең чигеннән торак йортның стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам яғыннан (юл йөрү) - 5 метрдан ким булмаган;

- кишәрлек чикләреннән алыш хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 1 метр;

- торак бина тәрәзәләреннән алыш күрше кишәрлектә урнашкан хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 10 метр;

- үзәкләштерелгән канализация булмагандан, күрше йортның диварларына кадәр ара - 12 метрдан да ким түгел;

- үзәкләштерелгән канализация булмагандан бәдрәфтән су белән тәэммин иту чыганагына кадәр ара (кое) - 25 метрдан да ким түгел.

Блоклы һәм аз катлы күпкатлы торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыкларны алыша кирәк:

- кишәрлекнең чигеннән торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам яғыннан (юл йөрү) - 2.3 коды өчен кимендә 5 метр;

- 2 - 3 кат биеклектә торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 кат: кимендә 20 м (көнкүреш өзелмәләре);

- шул ук биналарның тәрәзәләре 10 метрдан да ким булмаган озын яклары һәм торцалары арасында.

Гомуми файдаланудагы мәйданчыклар торак һәм ижтимагый биналардан түбәндәге ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

- балаларны торак биналарга кадәр уйнау өчен - 12 м;

- өлкән яштәгә халыкның ялыш өчен - 10 м;

- автомобиль кую өчен - 10 м;

- спорт белән шөгыльләнү өчен 10 метрдан 40 метрга кадәр;

- хужалык максатлары өчен - 20 м;

- калдыклар өчен контейнерлы мәйданчыклар - 20 метрдан 100 метрга кадәр.

Автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар яғыннан булышу корылмаларын урнаштыру рәхсәт ителми.

Рөхсәт ителгән куллану тәрләре өчен коймаларның максималь биеклеге 2.1, 2.2, 2.3 – 2 м кодлары белән инсоляцияне исәпкә алып, 2.1.1, 2.3 – 1.5 м кодлары белән. Материал һәм янәшәдәге кишәрлекләр арасындағы коймаларның тибы, бакчалар биләгән өлешендә саңғырау түгел, чөлтәрле, кояш яктылыгын үткәруче.

Жир кишәрлекләрен һәм капиталъ тәзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану тәрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән тәзелеш, капиталъ тәзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану тәре		Жир кишәрлекләренең чик үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән капиталъ тәзелеш объектларын тәзу һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
Код	Атамасы	Жир кишәрлеге зурлығы, кв.м	катлар саны / тәзелеш биеклеге	тәзелешн ең максималь процент	жир кишәрлеге чикләрен нән минималь чигенүләр , м
Рөхсәт ителгән куллануның төп тәрләре					
2.1	Шәхси торак тәзелеше өчен	мин. – 1000 макс. – 5000	3 кат/18 м	40 %	5/3
2.2	Шәхси ярдәмче хужалық алып бару өчен (йорт яны жир участогы)	мин. – 1000 макс. – 5000	3 кат/18 м	40 %	5/3
2.3	Блокированный торак тәзелеше	мин. – 1000 макс. – н.у.	3 кат/18 м	50%	5/3
3.4.1	Амбулатор-поликлиник хезмәт күрсәту	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	н.у.	н.у.	н.у.	10/н.у.
3.8	Ижтимагый идарә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.8.1	Дәүләт идарәсе	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.3	Спорт белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участоклары (территорияләре)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндөрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Шартлы рөхсәт ителгән куллану тәрләре					
2.1.1	АЗ катлы күп фатирлы торак тәзелеш	мин. – 600 макс. – н.у.	4 кат (мансадны кертеп)/	75%	н.у.

			20 м		
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәту	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
2.7.1	Автотранспортны саклау	Н.у.	Н.у./4.5 м	Н.у.	Н.у.
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәту	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәту	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
3.2.1	Социаль хезмәт күрсәту йортлары	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм күрсәту	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
3.2.3	Элемтә хезмәтләре күрсәту	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
3.2.4	Тулай тораклар	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
3.3	Көнкүреш хезмәте	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
3.7	Дини куллану	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
3.7.1	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
3.7.2	Дини идарә һәм мәгариф	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аңа бәйле өлкәләрдә эшчәнлекне тәэмин итү	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
4.1	Эшлекле идарә	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
4.4	Кибет	Н.у.	2 кат//Н.у.	Н.у.	Н.у.
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	Н.у.	2 кат /Н.у.	Н.у.	Н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	Н.у.	2 кат /Н.у.	Н.у.	Н.у.
4.7	Кунақханә хезмәте	Н.у.	3 кат /Н.у.	Н.у.	Н.у.
4.9.1. 3	Автомобиль юу машиналары	Н.у.	2 кат /10 м	Н.у.	Н.у.
4.9.1. 4	Автомобилльләрне ремонтау	Н.у.	2 кат /10 м	Н.у.	Н.у.
4.9.2	Транспорт чаралары тұкталышы	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
6.8	Элемтә	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
7.6	Урамнан тыш транспорт	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
13.1	Яшелчәчелек алып бару	МИН. – 1000 макс. – 5000	0/0	0 %	Н.у.
13.2	Бакчачылық алып бару	МИН. – 1000 макс. – 5000	Н.у.	Н.у.	Н.у.
14.0	АЗ катлы торак комплексында шәхси торак йортлар хужаларының	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.

	гомуми милке составына керүче жир кишәрлекләре				
--	---	--	--	--	--

Искәрмә.

«Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында кисәкчә аша урам яғыннан һәм жир кишәрлекенең башка якларыннан чигенү қыйммәтләре китерелә.

«Н. у». шартлы қыскартылышы белән билгеләнмәгән Параметрлар билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрен капиталь төзелеш объектларын рәхсәт ителгән куллануның ярдәмче тәрләре рәхсәт ителгән куллануның төп һәм шартлы тәрләре өчен әлеге Томның IX бүлегендә күрсәтелгән таблицага, 25 статьясына, 25.1 пунктына ярашлы рәвештә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләренә туры китереп билгеләнә.

Шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән жир участокларының чик (минималь) үлчәмнәре:

- шәхси милектә булган жир кишәрлекен һәм дәүләт яки муниципаль милектә булган жирләрне һәм (яки) жир кишәрлекләрен яңадан булу юлы белән жир кишәрлекен булдыру һәм жирлектә мәйданы жир кишәрлекләренең чик (минималь) куләменә туры килгән жир кишәрлекен формалаштыру мөмкинлеге булмау; ике һәм аннан да күбрәк жир участокларын берләштерү юлы белән жир кишәрлеге булдыру;

хәзерге күчемсез милек объекты астында формалашкан жир участогы барлыкка килу һәм жирлектә жир кишәрлеге формалашу мөмкинлеге булмау, аның мәйданы жир у кишәрлекләренең чик (минималь) зурлыгына туры килә.

25.3. Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (И)

Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (И) әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән и индексы булган территориаль зоналарга тараала.

Инженерлык инфраструктурасы зоналары инженерлык инфраструктурасы объектларын, шул исәптән корылмаларны һәм коммуникацияләрне урнаштыру өчен, шулай ук техник регламентлар таләпләренә ярашлы рәвештә мондый объектларының санитар-кузәтү зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын рәхсәт ителгән файдалану тәрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүненең чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану тәре		Жир кишәрлекләренең чик үлчәмнәре һәм рәхсәт ителгән капиталь төзелеш объектларын төзу һәм реконструкцияләүненең чик параметрлары			
Код	Атамасы	жир кишәрлеге зурлыгы, кв. м	катлар саны / төзелеш биеклеге	төзелешн ең максималь процент	жир кишәрлеге чикләрен нән минималь чигенүләр , м

Рөхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	Н.у.	1 кат /4.5 м	Н.у.	Н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр курсәтү	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр курсәтүне тәэммин итүче оешмаларның административ биналары	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аңа бәйле өлкәләрдә эшчәнлекне тәэммин иту	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
4.9	Хезмәт гаражлары	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
4.9.2	Транспорт чаралары тукталышы	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
6.7	Энергетика	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
7.5	Түгәрәк үткәргеч транспорты	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участоклары (территорияләре)	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
Шартлы рөхсәт ителгән куллану төрләре					
4.4	Кибет	Н.у.	З кат/н.у.	Н.у.	Н.у.
6.8	Элемтә	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
7.4	Һава транспорты	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.

Искәрмә.

«Н. у». шартлы кыскартылышы белән билгеләнмәгән Параметрлар билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән куллануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның IX кисәгендә курсателгән таблицага, 25 статьясына, 25.1 пунктына ярашлы рәвештә билгеләнә.

Бу статьяда җайга салынмаган курсаткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.4. Авыл хужалығы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ2)

Шәһәр төзелеше регламенты авыл хужалығы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ2) әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән сх2 индексы булган территориаль зоналарга тараала.

Авыл хужалығы билгеләнешендәге объектлар зоналары авыл хужалығы эшчәнлеген алып бару, фермер хужалыклары, фәнни-тикшеренү, уку һәм авыл хужалығы

житештеруе белән бәйле башка максатлар, шулай ук аквакультура (балықчылык) максатлары, шул исәптән авыл хужалыгы житештеруе өчен кирәклө капиталь төзелеш объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын рәхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүненең чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренең чик үлчәмнәре һәм рәхсәт ителгән капиталь төзелеш объектларын төзу һәм реконструкцияләүненең чик параметрлары			
Код	Атамасы	жир кишәрлеге зурлығы, га	катлар саны / төзелеш биеклеге	төзелешн ең максималь процент	жир кишәрлеге чикләрен нән минималь чигенүләр , м
Рәхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
1.3	Яшелчәчелек*)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.5	Бакчачылык	н.у.	н.у.	0 %	н.у.
1.8	Терлекчелек	макс.- 50	н.у.	н.у.	н.у.
1.9	Жәнлекчелек	макс.- 50	н.у.	н.у.	н.у.
1.10	Кошчылык	макс.- 50	н.у.	н.у.	н.у.
1.11	Дунғызычылык	макс.- 50	н.у.	н.у.	н.у.
1.12	Умартачылык	макс.- 1	н.у.	10 %	н.у.
1.13	Балыкчылык	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.14	Авыл хужалыгын фәнни тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәрту	макс. - 10	н.у.	н.у.	н.у.
1.17	Питомниклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	макс. - 10	н.у.	н.у.	н.у.
1.19	Чүп үләнен чабу	н.у	н.у	0 %	н.у
1.20	Авыл хужалыгы хайваннарын көтү	н.у	н.у	0 %	н.у
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	н.у./4.5 м	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр курсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм ача бәйле өлкәләрдә эшчәнлекне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибет	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жемәгать туклануы	н.у.	2 кат /н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

4.9.1. 3	Автомобиль юу машиналары	Н.у.	2 кат /10 м	Н.у.	Н.у.
4.9.2	Транспорт чарапары түкталышы	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
6.9	Саклау	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
6.9.1	Саклау мәйданчықлары	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
6.12	Фәнни-житештерү эшчәнлеге	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
11.2	Су объектларыннан маңсус файдалану	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участоклары (территорияләре)	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
12.0. 1	Урам-юл чөлтәре	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
12.0. 2	Территорияне төзекләндөрү	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.

Шартлы рөхсәт ителгән куллану төрләре

3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткәрү	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
3.9.3	Фәнни сынаулар үткәрү	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлеге	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
5.3	Ау һәм балык тоту	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
6.8	Элемтә	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.

Искәрмә.

Яшелчәчелек *) Капиталь төзелеш объектлары булганда теплицалар кулланып яшелчәчелек.

«Н. у». шартлы кыскартылышы белән билгеләнмәгән Параметрлар билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән куллануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның IX бүлгегендә күрсәтелгән таблицага, 25 статьясына, 25.1 пунктына ярашлы рәвештә билгеләнә.

Бу статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.5. Зиратларны урнаштыру зонасының шәһәр төзелеше регламенты (СН1)

Зиратларны урнаштыру зонасының шәһәр төзелеше регламенты (сн1) әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән сн1 индексы булган территориаль зоналарга тараала.

Зиратларны урнаштыру зоналары жирләү урыннары (каберлекләр, крематорийлар, башка жирләү урыннары) урнаштыру һәм эшләү өчен билгеләнгән.бу төр зоналарны урнаштыру күрсәтелгән зоналарны бүләп бирү юлы белән генә тәэммин итепергә мөмкин һәм башка территориаль зоналарда рөхсәт ителми.

Жир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүненең чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану тәре		Жир кишәрлекләренең чик үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән капиталъ төзелеш объектларын төзу һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
Код	Аталышы	жир кишәрлеге зурлығы, кв. м	катлар саны / төзелеш биеклеге	төзелешн ең максималь проценты	жир кишәрлеге чикләрен нән минималь чигенүләр , м
Рөхсәт ителгән куллануның төп тәрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәту	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәту	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аңа бәйле өлкәләрдә эшчәнлекне тәэмин итү	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт тукталышлары	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участоклары (территорияләре)	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндөрү	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
12.1	Ритуаль эшчәнлек	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
Шартлы рөхсәт ителгән куллану тәрләре					
Н.у.					

Искәрмә.

«Н. у.» шартлы кыскартылыши белән билгеләнмәгән Параметрлар билгеләнгә.

1. Жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче тәрләре рөхсәт ителгән куллануның төп һәм шартлы тәрләре өчен әлеге Томның IX бүлгегендә күрсәтелгән таблицага, 25 статьясына, 25.1 пунктына ярашлы рәвештә билгеләнә.
2. Бу статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.6. Калдықлар белән эш итү зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (CH2)

Калдықлар белән эш итү зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (CH2) CH2 зonasы регламенты нигезендә жиrlәrdәn фактта файдалануның яисә планлаштырыла торган файдалануның территорияләре чикләрендә территориаль зоналар билгеләнергә тиешле зоналарга кагыла.

Калдықлар белән эш итү зоналары саклау, күмү, утильләштерү, заарсызландыру, житештерү һәм куллану калдықларын, медицина, биология һәм башка калдықларны эшкәрту объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән. Бу төр зоналарны урнаштыру күрсәтелгән зоналарны бүлеп бирү юлы белән генә тәэмmin итепергә мөмкин һәм башка территориаль зоналарда рәхсәт итепми.

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт итепгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рәхсәт итепгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары:

Рәхсәт итепгән куллану төре		Жир кишәрлекләренең чик үлчәмнәре һәм рәхсәт итепгән капитал төзелеш объектларын төзу һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
Код	Аталышы	жир кишәрлеге зурлығы, кв. м	катлар саны / төзелеш биеклеге	төзелешн ең максималь процент	жир кишәрлеге чикләрен нән минималь чигенүләр , м

Рәхсәт итепгән куллануның төп төрләре

3.1	Коммуналь хәзмәт күрсәтү	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
3.1.1	Коммуналь хәзмәтләр күрсәтү	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм ача бәйле өлкәләрдә эшчәнлекне тәэмmin итү	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт тукталышлары	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участоклары (территорияләре)	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндөрү	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.
12.2	Махсус эшчәнлек	Н.у.	Н.у.	Н.у.	Н.у.

Шартлы рәхсәт итепгән куллану төрләре

Н.у.

Искәрмәләр.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен IX Главта күрсәтелгән таблица, 25 статья, әлеге Томның 25.1 пункты нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

3.

26 статья. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр

ЛО - линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары белән мәшгуль жир кишәрлекләре.

ТОП - гомуми файдаланудагы территорияләр.

Линия объектларына электр тапшыру линияләре, әлемтә линияләре (шул исәптән линия-кабель корылмалары), торба үткәргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар керә.

Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган жир кишәрлекләреннән файдалану федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимиятенең вәкаләтле органнары яки жирле үзидарә органнары тарафыннан федераль законнарга ярашлы рөвештә билгеләнә. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яки шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен башка төргә үзгәрту турында каарлар федераль законнарга ярашлы рөвештә кабул ителә.

Линия объектларын урнаштыру (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм федераль һәм төбәк әһәмиятendәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларыннан тыш) теләсә кайсы территориаль зонада рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә рөхсәт ителә.

27 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр

ЛФ - урман фонды жирләре.

ВО - жир өсте сулары белән капланган жирләр.

СХ - авыл хужалыгы жирләре авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составында.

Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләреннән файдалану федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары вәкаләтле органнары яки федераль законнарга ярашлы рөвештә жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен башка төргә үзгәрту турында каарлар федераль законнарга ярашлы кабул ителә.

Урман фонды жирләре составындагы жирләрне яки жир участокларын куллану урманчылыкның урман хужалыгы регламенты белән билгеләнә, аның чикләрендә урман фонды жирләре урнашкан, урман мәнәсәбәтләре өлкәсендәге федераль һәм төбәк законнарына ярашлы.

Аеруча саклана торган табигый территорияләр чикләрендә урнашкан жирләрне яки жир участокларын куллану аерucha саклана торган табигый территорияләр турында законнарга ярашлы рөвештә аерucha саклана торган табигый территорияләр турында нигезләмә белән билгеләнә.

Жир өсте сулары белән капланган жирләрне куллану Россия Федерациясе Су кодексына ярашлы рәвештә башкарма хакимиятнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

Авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләр составындағы авыл хужалығы жирләренә күпъеллық агачлар (бакчалар, йөзәм бакчалары һәм башкалар) белән биләп алынган, торак пунктлар чикләреннән тыш урнашкан сәрулекләр, сабынлықлар, көтүлекләр, ятмалар, жирләр көрә. Авыл хужалығы жирләре составында авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләр куллануда өстенлек ала һәм махсус саклауга дучар ителә. Авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләр составындағы авыл хужалығы жирләре гражданнарның үз ихтыяжлары өчен бакчачылық алыш бару территориясе чикләренә кертелә алмый, шулай ук бакча йортлары, торак йортлар, хужалық корылмалары һәм бакча жир участогында гаражлар төзү өчен кулланыла алмый.

Шәһәр төзелеше зоналаштыру карталарында СХ индексы белән билгеләнгән авыл хужалығы жирләре составына жирләрне тискәре йогынтыдан саклау функциясен үтәүче хужалық әчендәге юллар, саклау урман утыртулары, агач-куаклық үсемлекләре белән биләнгән башка авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләр кертелергә мөмкин.

28 статья. Жирләрне чынлыкта яки планлаштырылган файдалану территорияләре

Шәһәр төзелеше зоналаштыру карталарында территорияләрне күрсәтергә кирәк, алар өчен территориаль планлаштыру документларына ярашлы рәвештә шәһәр төзелеше регламентлары һәм территорияләрне куллануның аерым шартлары булган зоналар билгеләнергә тиеш, әмма гамәлдәге закон таләпләренә ярашлы рәвештә бу территорияләр өчен территориаль зона билгеләнә алмый.

Мондый территорияләрне билгеләү өчен жирләрне (жир участогын яки аның бер өлешен) чынлыкта яки планлаштырылган куллану территориясе төшенчәсе кулланыла.

Жир кишәрлегенең бер өлешен чынлыкта яки планлаштырылган файдалану территориясе жир участогының зур булмаган өлешен (шул исәптән ике яки аннан да күбрәк аерым участоклардан торган бердәм жирдән файдалануны) биләүче территория, ул чынлыкта теге яки бу территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламентына ярашлы кулланыла яки аны куллану планлаштырыла, ул бөтен жир участогына яки аның өлешенә карата билгеләнә алмый.

Һәр жир кишәрлегенең бер Территориаль зонага гына каравы турындағы закон таләпләренә ярашлы рәвештә, территориаль зона жир участогының бер өлешенә карата (шул исәптән Бердәм жирдән файдалануның аерым участогына карата) билгеләнә алмый. Жир кишәрлегенең бер өлешен файдалануга туры килә торган территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламенты, рәхсәт ителгән файдалану төрләре, жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) зурлыклары һәм рәхсәт ителгән төзелешнең чик параметрлары, жир кишәрлегенең калган (кубесенчә) өлешен капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү туры килмәү сәбәпле, бөтен жир кишәрлекенә таратылырга мөмкин түгел.

Жир кишәрлекенең бер өлеше территориаль зонаның хокукий статусына ия түгел. Бу территорияләрнең чикләре, шулай ук аларга туры килгән территорияләрне куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләре ориентирлы булып тора һәм шәһәр төзелеше зоналаштыру карталарында жирлекнең генераль планы карталарында территорияләрне куллануның аерым шартлары булган тиешле функциональ зоналар һәм зоналар чикләренә ярашлы рәвештә күрсәтелә.

Бу территорияләрне билгеләү өчен шәһәр төзелеше зоналаштыру карталарында жир участогының бер өлешен чынлыкта яки планлаштырылган куллану территориаль зонасы индексы кулланыла, ул чынлыкта кулланылган очракта «-Ф» индексы белән

тулыландырыла, яки жир участогының бер өлешиен планлаштырылган куллану очрагында «-П» индексы белән тулыландырыла.

Шәһәр төзелеше зоналаштыру карталарында жирләрне чынлыкта һәм планлаштырылган файдалану территорияләренең түбәндәгә тәрләре күрсәтелгән:

СХ2-Ф СХ2 зonasы регламентына ярашлы рәвештә жирләрне чынлыкта куллану территориясе.

СХ1-Ф СХ1 зonasы регламентына ярашлы рәвештә жирләрне чынлыкта куллану территориясе.

СХ2-Ф СХ2 зonasы регламентына ярашлы рәвештә жирләрне чынлыкта куллану территориясе.

Гамәлдәге законнарга ярашлы рәвештә, жирләрнең хокукий статусы көйләнмәгән мондый территорияләр, әгәр алар кешеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә, әйләнәтирә мохиткә куркыныч тудырмый икән, чикsez озак яши ала. Жир кишәрлегенең бер өлешиен фактик яки планлаштырылган файдалану территориясендә булган капиталь төзелеш объектларын яңача төзүгә яки реконструкцияләүгә рөхсәт алу өчен жир кишәрлеген чикләү (булға яки булға) үткәрергә һәм территориянең фактик яки планлаштырылган файдалануына туры килгән территориаль зона чикләрен билгеләү өлешендә әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертергә кирәк.

Жирләрне чынлыкта куллану территориясе буларак шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында шулай ук урман фонды жирләрендә яки шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән аеруча саклана торган территорияләрдә жир участоклары күрсәтелргә мөмкин.

III КИСӘК. Жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын куллануны чикләү

29 статья. Территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын куллануны чикләү

29.1. Гомуми нигезләмәләр

1) Россия Федерациисе Жир кодексы нигезендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән файдалануның чикләве билгеләнә, алар жир асты байлыклары, нава һәм су законнары турындагы законнарда башкасы каралмаган булса, жир кишәрлекләреннән файдалануның мондый жир кишәрлекләрендә урнашкан күчемсез мәлкәт объектларын урнаштыруны һәм (яисә) файдалануны тыялар һәм (яисә) территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар урнаштыру максатларына туры килмәслек эшчәнлекнең башка төрләрен гамәлгә ашыру өчен жир кишәрлекләреннән файдалануны чиклиләр яисә тыялар.

2) Россия Федерациисе Жир кодексының 105 маддәсендә билгеләнергә мөмкин булган территориянең аерым шартлары булган зоналарның тулы исемлеге китерелә.

3) федераль законнарга ярашлы рәвештә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү территориияләрне куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләрендә генә гамәлдә, аларның күләме һәм (яки) чикләре федераль закон таләпләренә ярашлы рәвештә рәсми рәвештә билгеләнгән. Торак пунктларның, шәһәр округларының жирле үзидаре органнары территориияләрне куллануның аерым шартлары булган зоналарның зурлығын һәм (яки) чикләрен билгели алмыйлар, аларны билгеләү хокуку аларның вәкаләтләренә керми.

Шуңа ярашлы рәвештә әлеге кагыйдәләр кысаларында территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналар өч төргә бүленә:

билгеләнгән зоналар, аларның чикләре Россия Федерациисе законнары нигезендә билгеләнгән һәм расланган;

билгеләүгә планлаштырылган чикләре Россия Федерациисе законнары нигезендә билгеләнмәгән һәм расланмаган, әмма законнар нигезендә билгеләнергә тиешле зоналар фиксацияләнгән зурлыкка һәм чикләрне билгеләүнең берсүзсез кагыйдәләренә (критерийларына) ия;

- чикләре Россия Федерациисе законнары нигезендә билгеләнмәгән һәм расланмаган, әмма фиксацияләнгән зурлыклары һәм чикләрне билгеләүнең берсүзсез кагыйдәләре (критерийлары) булмаган ориентирлау-зоналар; мондый зоналар өчен закон дәрәжәсендә ориентирлау үлчәмнәре генә билгеләнгән, алар мондый зоналарның чикләре билгеләнгән очракта исәпләүләр үткәру юлы белән төгәлләнергә тиеш һәм (яки) әйләнә-тире мохиткә тәэсир итү дәрәжәсен натураль үлчәүләр.

4) Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында территорияне куллануның аерым шартлары булган билгеләнгән зоналарның чикләре генә күрсәтелергә тиеш.

5) Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында шулай ук Россия Федерациисенең Федераль законнарында һәм норматив хокукий актларында территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналарның чикләрен билгеләүнең билгеләнгән күләмнәре һәм берсүзсез кагыйдәләре билгеләнгән булган объектларга карата территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналарның чикләре күрсәтелергә мөмкин.

Мондый зоналарга линия объектларының (электр тапшыру линияләре, торба үткәргечләр, әлемтә линияләре) саклау зоналары һәм минималь ераклык зоналары, автомобиль юлларының юл яны полосалары, су саклау зоналары һәм жир ёстендәге су объектларының яр буе саклау полосалары керә. Мондый зоналарның чикләре шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында күрсәтелгән очракта, бу чикләр территорииянең аерым шартлары булган рәсми билгеләнгән (расланган) зоналардан аерып торучы махсус шартлы билгеләр белән күрсәтелә.

Мондый зоналарның чикләрен шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында күрсәту һәм бу зоналар чикләрендә жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын

куллануны чикләү мәгълүмати-белешмә характерда һәм федераль законнарга ярашлы рәвештә билгеләүгә планлаштырылган чикләр һәм чикләуләр буларак карала. Жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре, тулысынча яки өлешчә территориянең аерым шартлары булган зоналарның якынча чикләрендә урнашкан, суд тәртибендә бу зоналарда жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллану чикләуләрен бәхәсләштергә хокуклы.

6) Территорияне куллануның аерым шартлары булган ориентир зоналарының чикләре шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында күрсәтелми, чөнки алар чиста ориентир характеристында һәм жир участокларын һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләү өлешендә юридик көчкә ия түгел. Россия Федерациясенең суд практикасына ярашлы рәвештә, шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында территориядән файдалануның аерым шартлары булган зоналарның якынча чикләре күрсәтелгән очракта, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре суд тәртибендә территориядән файдалануның аерым шартлары булган мондый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләү өлешендә гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин.

Ориентирлау зоналарына федераль закон таләпләренә туры китереп билгеләнмәгән предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-саклау зоналары, су белән тәэммин иту чыганакларын санитар саклауның икенче һәм өченче билбау зоналары, су басу һәм су басу зоналары, тапшыручи радиотехник объектның чикләү зоналары, территориянең аерым шартлары булган зоналарның һәм зоналарның башка төрләре керә. Федераль законнар зоналарның зурлыгын исәпләүләр һәм (яки) натураль тикшеренүләр (үлчәүләр) нигезендә билгеләргә тиеш.

7) Бик - Ути авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территорииясендә территориине куллануның аерым шартлары булган тубәндәге зоналар билгеләнгән яки билгеләнергә тиеш:

- эчәрлек һәм хужалык-көнкүреш су белән тәэммин иту чыганакларын санитар саклау зоналары;
- су саклау зоналары, жир өстендей су объектларының яр буе саклау полосалары;
- электр чөлтәре хужалығы объектларының саклау зоналары;
- элемәтә линияләрен һәм корылмаларын саклау зоналары;
- газ бүлү чөлтәрләренең саклау зоналары;
- предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-күзәтү зоналары.
- саклау зоналары һәм магистраль үткәргечләрдән минималь ераклык зоналары;
- автомобиль юлларының юл яны полосалары һәм юл читендәге полосалары.
-

29.2. Су белән тәэммин иту чыганакларын санитар саклау зоналары

Су белән тәэммин иту чыганакларын санитар саклау зоналарының төрләре һәм зурлыклары СанПин 2.1.4.1110-02 хужалык-эчү билгеләнешендәге су белән тәэммин иту чыганакларын һәм сүткәргечләрен санитар саклау зоналары нигезендә билгеләнә.

Су белән тәэммин иту чыганакларының санитар саклау зоналары бар (алга таба ССЗ). Санитар саклау зоналары өч пояс составында оештырыла.

Беренче пояс (каты режимлы) су жыю урыннары территорииясен, барлык сүткәргеч корылмалары мәйданчыкларын һәм су керту каналын үз эченә ала. Жир асты су белән тәэммин иту чыганакларын санитар саклау зонасының беренче пояс зурлыгы якланган жир асты супарын кулланганда 30 м һәм житәрлек дәрәҗәдә якланмаган жир асты супарын кулланганда 50 м тәшкил итә.

Беренче пояс чикләрендә биек агачлар утырту, сүткәргеч корылмаларны эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм кинәйтүгә турыдан-туры катнаши булмаган барлык төзелеш төрләре, шул исәптән төрле максатлардагы торба үткәргечләр салу,

торак һәм хужалық-көнкүреш биналарын урнаштыру, кешеләрнең яшәу урыны, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану рәхсәт ителми.

Биналар, икенче пояс территориясендә санитар режимны исәпкә алып, ССЗның беренче поясыннан читтә урнашкан якындагы көнкүреш яки житештерү канализациясе системасына яки чистарту корылмаларының җирле станцияләренә агып төшүче супарны канализация белән җиһазландырылган булырга тиеш.

Икенче һәм өченче пояс (чикләуләр билбаулары) су белән тәэммин иту чыганакларының су пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне үз эченә ала.

Жир асты су белән тәэммин иту чыганакларын санитар саклау зоналарының икенче һәм өченче пояс чикләре исәпләп билгеләнә.

Санитар саклау зонасының икенче һәм өченче билбаулары чикләрендә: яңа скважиналар бораулау һәм туфрак катламы бозылу белән бәйле яңа төзелеш (Роспотребнадзор Идарәсе территориаль бүлеге белән мәжбүри килешү нигезендә башкарыла); эшкәртелгән супарны җир асты горизонтларына керту һәм каты калдыкларны җир асты складларына салу, җир асты эшкәрту; ягулык-майлау материаллары складларын урнаштыру, агу химикатлары һәм минераль ашламалар, сәнәгать агынтылары тупланмалары, шлам саклагычлары һәм җир асты супарының химик пычрану куркынычын тудыручу башка объектлар. Санитар саклау зонасының өченче билбавы чикләрендә мондый объектларны саклаулы җир асты супарын кулланганда гына, геологик контроль органнары нәтижәсен исәпкә алып бирелгән Роспотребнадзор органының санитар-эпидемиологик нәтижәсе булганда, супар горизонтны пычранудан саклау буенча махсус чаралар үтәлгән очракта гына урнаштырырга рәхсәт ителә.

Шулай ук икенче билбау чикләрендә зиратлар, терлекләр каберлекләре, ассенизация кырлары, фильтрлау кырлары, тирес саклау урыннары, сипос траншеяләре, терлекчелек һәм кошчылык предприятиеләре һәм җир асты супарының микроблы пычрану куркынычын тудыручу башка объектлар урнаштыру; ашламалар һәм агулы химикатлар куллану; төп файдаланудагы урманны кисү тыела.

29.2. Су саклау зоналары, еске су объектларының яр буе яклау полосалары

Россия Федерациясе Су кодексының 65 статьясы нигезендә су саклау зоналары елгаларның, инешләрнең, күлләрнең, сусаклагычларның яр буе линиясенә тоташкан һәм аларда хужалык һәм башка эшчәнлекне пычрануны, чүпләнүне, күрсәтелгән су объектларын ләмгә батыруны һәм аларның супарын ярлыландыруны булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклап калу максатларында гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләрдән гыйбарәт.

Су саклау зоналары чикләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләуләр кертелә торган территорияләрдә яр буе яклау полосалары урнаштырыла.

Елгаларның су саклау зоналарының, инешләрнең киңлеге һәм аларның яр буе яклау полосасының киңлеге тиешле ярсызыгыннан билгеләнә.

Елгаларның яисә инешләрнең су саклау зонасы киңлеге аларның чишмә башыннан елгалар яисә инешләр өчен озынлык белән билгеләнә:

- 10 километрга кадәр - 50 метр;
- 10 километрдан 50 километрга кадәр - 100 метр;
- 50 километрдан һәм аннан да күбрәк - 200 метрдан.

Су саклау зоналары чикләрендә тыяла:

туфракның уңдырышлылыгын арттыру максатыннан агынты супарны куллану;

- зиратларны, терлекләр каберлекләрен, житештерү һәм куллану калдыкларын урнаштыру объектларын, химик, шартлаткыч, токсик, агулы һәм агулы матдәләрне, радиоактив калдыкларны күмү пунктларын урнаштыру, шулай ук территорияне пычратучы матдәләр белән пычрату, аларның рәхсәт ителгән чик концентрациясе балык хужалыгы әһәмиятендәге су объектларында билгеләнмәгән;

-зыянлы организмнарга каршы көрәш буенча авиация чарапарын гамәлгә ашыру;

-транспорт чарапарының хәрәкәте һәм тукталышы (махсус транспорт чарапарыннан тыш), аларның юлларда һәм юлларда һәм каты япмалы махсус жиһазландырылган урыннарда тукталышыннан тыш;

- автозаправка станцияләрен, ягулық-майлау материаллары складларын (автозаправка станцияләре, ягулық-майлау материаллары складлары портлар, эчке су юллары инфраструктурасы, шул исәптән кече үлчәмле суднолар тукталышы өчен базалар (корылмалар), Федераль куркынычсызлық хезмәте органнары объектлары территорияләрендә урнаштырылган очраклардан тыш), кулланыла торган техник хезмәт күрсәту станцияләрен төзу һәм реконструкцияләү транспорт чарапарын техник карау һәм ремонтлау, транспорт чарапарын юуны гамәлгә ашыру өчен;

-пестицидлар һәм агрохимикатлар саклау (агрохимикатларны дингез портлары территорияләрендәге махсус саклагычларда саклаудан тыш), пестицидлар һәм агрохимикатлар куллану;

-агынты, шул исәптән дренаж супарын ағызу;

- гомуми тараптан файдалы казылмаларны барлау һәм чыгару (әгәр гомуми тараптан файдалы казылмаларны барлау һәм чыгару файдалы казылмаларның башка тәрләрен барлауны һәм чыгаруны гамәлгә ашыручи жир асты байлыкларыннан файдаланучылар тарафыннан расланган техник проект нигезендә расланган тау чишмәләре һәм (яки) геологик чишмәләр жир асты байлыклары турында РФ законнары нигезендә бирелгән чикләрдә 1992 елның 21 февралендәге 2395-и номерлы РФ Законының 19.1 статьясы белән).

Су саклау зоналары чикләрендә хужалык һәм башка объектларны проектлау, төзу, реконструкцияләү, файдалануга тапшыру, файдалануга тапшыру, мондый объектларны су объектларын су законнары һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар нигезендә пычранудан, тыгылудан, су басудан һәм су бетүдән саклауны тәэммин итүче корылмалар белән жиһазландыру шартларында рөхсәт ителә. Су объектын пычранудан, тыгылудан, су басудан һәм су бетүдән саклауны тәэммин итүче корылманың тәрен сайлау әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә закон нигезендә билгеләнгән пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнары рөхсәт ителгән ташлау нормативларын үтәү кирәклеген исәпкә алып башкарыла.

Су объектларын пычранудан, тыгылудан, су басудан һәм суның бетүеннән саклауны тәэммин итүче корылмалар дип түбәндәгеләр атала:

-үзәкләштерелгән су чистарту системалары (канализация), үзәкләштерелгән яңыр су чистарту системалары;

-агынты супарны үзәкләштерелгән су ағызу системаларына (шул исәптән яңыр, эрегән, инфильтрация, су сибү һәм дренаж супарына) ағызу өчен корылмалар һәм системалар, әгәр алар мондый супарны кабул итү өчен билгеләнгән булса;

- агынты супарны (шул исәптән яңыр, эрегән, инфильтрация, су юу һәм дренаж супарын) чистарту өчен локаль чистарту корылмалары, аларны әйләнә-тирә мохитне саклау һәм Су кодексы өлкәсендәге закон таләпләренә туры китереп билгеләнгән нормативлардан чыгып чистартуны тәэммин итә;

-житештерү һәм куллану калдыкларын жыю өчен корылмалар, шулай ук агынты супарны (шул исәптән яңыр, эрегән, инфильтрация, су юу һәм дренаж супарын) су үткәрми торган материаллардан эшләнгән кабул итүчеләргә ағызу (агызу) өчен корылмалар һәм системалар;

-су объектларын һәм аларга якын территорияләрне нефть һәм нефть продуктлары ағызудан һәм әйләнә-тирә мохиткә башка тискәре йогынтыдан саклауны тәэммин итүче корылмалар.

Су саклау зоналары чикләрендә урнаштырылган һәм агынты супарны чистарту өчен корылмалар белән жиһазландырылмаган, аларны шундый корылмалар белән жиһазландырганчы һәм (яки) РФ Су кодексының 65 статьясының 16 өлешендәге 1 пунктында күрсәтелгән системаларга тоташтырылганчы үз ихтыяжлары өчен бакчачылык яки бакчачылык алып бару территорияләренә карата су үткәрми торган материаллардан

әшләнгән кабул итүчеләрне куллану рөхсәт ителә, пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнар әйләнә-тирә мохиткә көрмәсен өчен.

Яр буе саклау полосасының киңлеге су объектының яр авышлыгына бәйле рәвештә билгеләнә һәм кире авышлык өчен 30 м яки 0□, 3□ кадәр авышлык өчен 40 м һәм 3□ һәм аннан да күбрәк авышлык өчен 50 м тәшкил итә. Елга өчен су саклау зонасы яр буе саклау полосасы белән туры килә.

Елга, инеш чыганаклары өчен су саклау зонасының радиусы илле метр үткәннән дә билгеләнә.

Яр буе саклау полосалары чикләрендә су саклау зонасы өчен билгеләнгән чикләүләр белән бергә тыела:

жирләрне эшкәртү;

- юыла торган туфрак калдыкларын урнаштыру;

- авыл хужалыгы хайваннарын көтү һәм алар өчен жәйге лагерьлар, мунчалар оештыру.

Гомуми файдаланудагы су объектының яр буе (су объекты чикләре) буйлап гомуми файдалану өчен билгеләнгән яр буе полосасы урнаштырыла.

Гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосасының киңлеге 20 метр тәшкил итә, каналларның яр буе полосасыннан тыш, шулай ук елгалар һәм инешләр, аларның озынлыгы чыганактан тамагына кадәр 10 километрдан артый. Каналларның, шулай ук елгаларның һәм инешләрнен яр буе киңлеге, аларның Чишмә башынан тамагына кадәр озынлыгы ун километрдан артый, 5 метр тәшкил итә. Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында 5 метр киңлектәге яр буйлары күрсәтелми.

Һәр граждан (механик транспорт чараларын кулланмыйча) гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосасыннан алар янында хәрәкәт итү һәм булу өчен, шул исәптән һәвәскәр балык тоту һәм йөзүче чараларны причалга утырту өчен файдаланырга хокуклы.

Яр буе чикләрендә жир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру тыела.

29.3. Электр чөлтәре хужалыгы объектларының саклау зоналары

Электр чөлтәре хужалыгы объектларының саклау зоналары Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Электр чөлтәре хужалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү тәртибе һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен куллануның аерым шартлары турында» 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы Карапына ярашлы рәвештә гамәлдәге линияләрнен һәм электр чөлтәре хужалыгы корылмаларының саклануын тәэмин итү өчен билгеләнә.

Электр тапшыруның һава линияләре буйлап саклау зоналары жир участогы һәм һава киңлеге өслегенең бер өлеше рәвешендә урнаштырыла (электр тапшыруның һава линияләре терәкләренең биеклегенә туры килгән биеклеккә), ул электр тапшыру линиясенең ике яғында да читтән торып торган параллель вертикаль яссылықлар белән чикләнә, алар киләсе ераклыкта читкә тайпымыйча урнашкан:

- 1 кВга кадәр - 2 м;
- 1 дән 20 кВ - 10 м;
- 35 кВ - 15 м;
- 110 кВ - 20 м;
- 150, 220 кВ - 25 м;
- 300, 500 кВ - 30 м;
- 750 кВ - 40 м;
- 1150 кВ - 55 м.

Жир асты қабель электр тапшыру линияләре буйлап саклау зонасы жир астындагы жир участогы өслегенең бер өлеше рәвешендә урнаштырыла (кабель электр тапшыру линияләре салу тирәнлегенә туры килгән тирәнлеккә), ул электр тапшыру линиясенең ике яғында да читтән торган кабельләрдән 1 метр ераклыкта урнашкан параллель вертикаль яссылықлар белән чикләнә.

Саклау зоналарында электр чөлтөре хүжалығы объектларының куркынычсыз эшен бозарга, шул исәптән аларны заарлауга яки юк итүгө китерергә һәм (яки) гражданнарның тормышына, сәламәтлегенә һәм физик яки юридик затларның мәлкәтенә зыян китерергә, шулай ук экологик зыян китерергә һәм янғыннар чыгуга китерергә мөмкин булган теләсә нинди гамәлләр башкару тыела. Аерым алганда, тыела:

-электр чөлтөре хүжалығы объектларына керү өчен булдырылган юллар һәм подъездлар чикләрендә теләсә нинди объектларны һәм предметларны (материалларны) урнаштырырга, шулай ук электр чөлтөре хүжалығы объектларына керү өчен киәклө юллар һәм подъездлар булдырмастан, теләсә нинди эшләр башкарырга һәм корылмалар төзөргә;

- чүплекләр урнаштыру;

- удар механизмнары белән эшләр башкарырга, 5 тоннадан артык авырлыктагы авырлыкларны төшерергә, ачы һәм коррозияле матдәләрне һәм ягулық-майлау материалларын (жир асты кабель электр тапшыру линияләренең саклау зоналарында) ташларга һәм ағызырга.

1000 Вольттан артык көчәнешле электр чөлтөре хүжалығы объектларының саклау зоналарында да тыела:

-теләсә нинди, шул исәптән ягулық-майлау материаллары саклагычларын жыярга яки урнаштырырга;

- балалар һәм спорт мәйданчыкларын, стадионнарны, базарларны, сәүдә нокталарын, кыр станокларын, терлекләр өчен загоннарны, гаражларны һәм машина һәм механизмнарның барлык төрләрен урнаштырырга, билгеләнгән тәртиптә рәхсәт итепләнгән эшләрне башкару белән мәшгүль булмаган кешеләренең күпләп жыелуы белән бәйле теләсә нинди чараплар үткәрергә(нава электр тапшыру линияләренең саклау зоналарында);

Саклау зоналары чикләрендә язма рәхсәтсез чөлтәр оешмасы тыела:

-биналар һәм корылмаларны төзү, капиталь ремонтлау, реконструкцияләү яки сүтү;

-тау, шартлату, мелиорация эшләре, шул исәптән җирләрне вакытлыча су басу белән бәйле;

- агачлар һәм куаклар утырту һәм кису;

-юл өслегеннән 4,5 метрдан артык (нава электр тапшыру линияләренең саклау зоналарында)йөк белән яки йөкsez гомуми биеклеккә ия машиналар һәм механизмнар йөрүе;

4 м биеклектәге авыл хүжалығы машиналары һәм жиһазлары кулланып кыр авыл хүжалығы эшләре.

29.4. Элемтә линияләрен һәм корылмаларын саклау зоналары

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 1995 елның 9 июнендәге 578 номерлы «Россия Федерациясе элемтә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләрен раслау түрүнда» карарына (алга таба - Карап) ярашлы рәвештә, махсус куллану шартлары булган саклау зоналары билгеләнә:

-жир асты кабельләре һәм нава элемтәсе линияләре һәм урмансыз участокларда торак пунктлардан читтә урнашкан радиофикация линияләре өчен, бу линияләр буенча жир кишәрлекләре рәвешендә, жир асты элемтә кабеле трассасыннан яки нава элемтәсе линияләренең һәм радиофикация линияләренең чик чыбыкларыннан һәр яктан 2 метрдан да ким булмаган ераклыктагы параллель туры юллар белән билгеләнә;

- дингез кабель элемтә линияләре өчен һәм су юлы һәм ағызу елгалары, күлләр, сусаклагычлар һәм каналлар (арыклар) аша үткәндә элемтә кабеле өчен - су өслегеннән су төбенә кадәр су киңлеге участоклары рәвешендә, һәр яктан дингез кабеле трассасыннан 0,25 дингез миленә яки елга, կүл аша үткәндә кабель трассасыннан ерак булган параллель яссылыклар белән билгеләнә, сусаклагычлар һәм каналлар (арыклар) һәр яктан 100 метрга;

- жир өстендәге һәм жир астындағы хезмәт күрсәтелми торган көчәйтүче һәм регенерация пунктлары өчен кабель элемтә линияләрендә көчәйтүче һәм регенерация

пунктларын урнаштыру үзәгеннән яки аларның жимерелу чигеннән 3 метрдан да ким булмаган һәм жир белән тоташтыру контурларыннан 2 метрдан да ким булмаган күләмдә булган ябык линия белән билгеләнгән жир участоклары рәвешендә.

Юридик яки физик затның булган жир кишәрлегендә элемтә линиясе яки радиофикация линиясе саклау зонасында туфракны ачу белән бәйле барлык төр эшләрне башкаруга заказчы (төзүче) әлеге элемтә линиясе яки радиофикация линиясе карамагында булган предприятиедән язма ризалық алырга тиеш.

Элемтә линияләре һәм радиофикация линияләре трассаларындағы саклау зоналарының жир мәйданы юридик һәм физик затлар тарафыннан Россия Федерациясе жир законнары нигезендә, карап белән билгеләнгән һәм элемтә линияләренең һәм радиофикация линияләренең саклануын тәэммин итүче чикләүләрне исәпкә алып кулланыла.

Элемтә линияләре һәм радиофикация линияләре булган предприятиеләргә саклау зоналарында рәхсәт ителә:

а) элемтә линияләрен һәм радиофикация линияләрен жир хужалары (жир хужалары, жирдән файдаланучылар, арендаторлар) белән килештерелгән шартларда эксплуатацияләү өчен кирәклө юлларны, подъездларны, күперләрне һәм башка корылмаларны үз хисабына төзү, алар әлеге предприятиеләргә элемтә корылмаларын эксплуатацияләү өчен шартлар булдырудан баш тартырга хокуклы түгел;

б) элемтә линияләрен һәм радиофикация линияләрен ремонтлау өчен чокырлар, траншеяләр һәм котлованнар казу һәм аларны тутыру;

в) элемтә линияләрендә һәм урман массивлары аша үткән радиофикация линияләрендә, әлеге линияләр трассаларына якын урыннарда аварияләр вакытында аерым агачларны кису, аннан соң билгеләнгән тәртиптә урман кису билетлары (ордерлар) бирү һәм кису урыннарын кису калдықларыннан чистарту.

Саклау зоналары чикләрендә язма ризалық һәм элемтә линияләрен яки радиофикация линияләрен эксплуатацияләүче предприятиеләр вәкилләре булмаса, тыела:

а) һәртәрле төзелеш, монтаж һәм шартлату эшләрен, туфракны жир казу механизминары белән планлаштыруны (кул барханнары зоналарыннан тыш) һәм жир эшләрен (0,3 метрдан артык тирәнлеккә сукалауны исәпкә алмаганда) башкарырга;

б) скважиналар бораулау, шурфлау, туфрак пробалары алу, шартлату эшләре белән бәйле геологик-съемка, эзләү, геодезия һәм башка эзләү эшләрен башкарырга;

в) агачлар утырту, кыр станоклары урнаштыру, терлекләр тоту, материаллар, азық һәм ашламалар жыю, учаклар яндыру, ату урыннары оештыру;

г) автотранспорт, трактор һәм механизминарын юлларын һәм тукталышларын оештыру, нава элемтә линияләре һәм радиофикация линияләре чыбыклары астында габаритсыз йөкләр ташу, каналлар (арыклар) төзү, киртәләр һәм башка киртәләр төзү;

д) суднолар, баржалар һәм йөзүче краннар өчен причаллар төзү, йөкләү-бушату, су асты-техник, тирәнәйтү һәм жир сукалау эшләре башкару, балык тоту участоклары бүләп бирү, балык, башка су хайваннары, шулай ук су үсемлекләрен балык тоту кораллары белән тоту, су эчерту, колка һәм боз өзөрләү. Судноларга һәм башка йөзүче чарапларга якорь ташлау, аерым якорьләр, чылбырлар, лотлар, волокушалар һәм траллар белән үтү тыела;

е) электр тапшыру линияләрен, радиостанцияләрне һәм электромагнит энергиясен таратучы һәм элемтә линиясенә һәм радиофикация линиясенә куркыныч йогынты ясаучы башка объектларны төзү һәм реконструкцияләүне башкарырга;

ж) жир асты коммуникацияләрен һәм коррозияне жир асты кабель әлемтә линияләрен исәпкә алмыйча сакларга.

Элемтә линияләренең һәм радиофикация линияләренең нормаль эшен боза алган һәртәрле гамәлләр башкару тыела, аерым алганда:

а) биналарны һәм күперләрне сүтү һәм реконструкцияләү, коллекторларны, метрополитен туннельләрен һәм тимер юлларны үзгәртеп кору, анда элемтә қабельләре салынган, нава элемтә линияләре һәм радиофикация линияләре баганалары

урнаштырылган, радиореле станцияләренең техник корылмалары, кабель тартмалары һәм бүлү тартмалары урнаштырылган, заказчылар (төзүчеләр) линияләрне һәм бу линияләр һәм корылмалар карамагында булган предприятиеләр белән килемешү буенча элемтә, линияләр һәм радиофикация корылмалары;

б) жир асты кабель элемтә линияләре трассаларын күмел куярга, бу трассаларда вакытлыча складлар, химик актив матдәләр агымы һәм сәнәгать, көнкүреш һәм башка калдыклар чүплекләре урнаштырырга, үлчәү, сигнал, кисәту билгеләре һәм телефон көләларын ватарга;

в) хезмәт курсәтелмәгән көчәйту һәм регенерация пунктларының (жир ёстендәге һәм жир астындагы) һәм радиореле станцияләренең, телефон канализациясенең кабель көләларының, бүлү шкафларының һәм кабель тартмаларының ишекләрен һәм люкларын ачарга, шулай ук элемтә линияләрене (бу линияләрне хезмәтләндерүче кешеләрдән тыш) тоташырга;

г) элемтә линияләре трассаларын әйләндереп алу, аларга техник персоналның ирекле көрүенә комачаулау;

д) элемтә хезмәтләреннән файдалану максатыннан абонент телефон линиясенә һәм радиофикация линиясенә үз белдеге белән тоташырга;

е) элемтә һәм радиофикация корылмаларына зыян китерергә мөмкин булган башка гамәлләр башкарырга (һава элемтә линияләренең терәкләрене һәм арматурасына зыян китерергә, чыбыкларны өзәргә, аларга чит әйберләр ыргытырга һәм башкалар).

29.5. Газ бүлү чөлтәрләренең саклау зоналары

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2000 елның 20 ноябрендәге 878 номерлы "Газ бүлү чөлтәрләрен саклау кагыйдәләрен раслау турында" карарына ярашлы рәвештә газ бүлү чөлтәрләре өчен тубәндәге саклау зоналары билгеләнә::

а) тышкы газуткәргечләр трассалары буйлап газуткәргечнең һәр яғыннан 2 метр ераклыкта үтә торган шартлы линияләр белән чикләнгән территория рәвешенә;

б) жир асты газуткәргечләре трассалары буйлап полиэтилен торбалардан бакыр чыбык кулланганда газуткәргеч трассасын билгеләү өчен газуткәргеч трассасы рәвешенә, чыбык яғыннан газуткәргечтән 3 метр һәм каршы яктан 2 метр ераклыкта үтә торган шартлы линияләр белән чикләнгән территория рәвешенә;

в) тышкы газуткәргечләр трассалары буйлап мәңгө тунгын туфракта торба материалына карамастан газуткәргечнең һәр яғыннан 10 метр ераклыкта үтә торган шартлы линияләр белән чикләнгән территория рәвешенә;

г) аерым торган газ көйләүче пунктлар тирәсендә бу объектлар чикләреннән 10 метр ераклыкта үткәрелгән ябык сзыык белән чикләнгән территория рәвешенә. Биналарга төялгән газ көйләү пунктлары өчен саклау зонасы регламенттاشтырылмаган;

д) газуткәргечләрнең су асты юллары буйлап суднолар йөрү һәм агызу елгалары, күлләр, сусаклагычлар, каналлар аша су өслегеннән су өслегеннән газуткәргечнең һәр яғыннан 100 м ераклыкта параллель яссылыklar арасындагы төбенә кадәр су киңлеге участогы рәвешенә;

е) Урманнар һәм агач-куаклык үсемлекләре буенча уза торган поселокара газуткәргечләр трассалары буйлап, киңлеге 6 метр, газуткәргечнең һәр яғында 3 метр. Газуткәргечләрнең жир ёсте участоклары өчен агачлардан торба үткәргечкә кадәр аралык газуткәргечнең бөтен эксплуатация срокы дәвамында агачларның биеклегеннән ким булмаска тиеш.

Газ бүлү чөлтәрләренең саклау зоналарына көргән жир кишәрлекләренә, аларның заарлануын кисәту яки аларның нормаль эксплуатация шартларын бозу максатыннан, тыелган чикләүләр (авырлыкгар) куела:

а) торак-гражданлык һәм житештерү объектларын төзу;

б) күперләрне, коллекторларны, автомобиль һәм тимер юлларны, аларда урнашкан газ бүлү чөлтәрләрен, әлеге газуткәргечләрне эксплуатация оешмалары белән килемешү буенча алдан чыгармaston, сүтәргә һәм реконструкцияләргә;

- в) газ бұлғы чөлтәрләрен жимерелудән саклаучы яр нығыту корылмаларын, су үткөрү жайлланмаларын, жир һәм башка корылмаларны жимерергө;
- г) газ бұлғы чөлтәрләренең танықлық билгеләрен, контроль-ұлчәу пунктларын һәм башка жайлланмаларын күчерергә, заарларга, йоклатырга һәм юқ итәргө;
- д) чүплекләр һәм складлар оештыру, кислоталар, тозлар, щелочлар һәм башка химик актив матдәләр эремәләрен салу;
- е) саклау зоналарын кәртәләу һәм кәртәләу, эксплуатация оешмалары персоналдының газ бұлғы чөлтәрләренә көрүенә, газ бұлғы чөлтәрләренә хезмәт құрсәтүне үткөрүгө һәм зыянны бетерүгө комачаулау;
- ж) ут кабызу һәм ут чыганакларын урнаштыру;
- з) базны казырга, 0,3 метрдан артық тирәнлеккә авыл хужалығы һәм мелиорация кораллары һәм механизминары белән туфракны казырга һәм эшкәртергө;
- и) газ көйләу пунктларының, катода һәм дренаж саклау станцияләренең, жир асты көелары люкларының капкаларын һәм ишекләрен ачарга, телемеханика системаларын һәм электр белән тәэммин итүне көртергә яисә сүндерергө;
- к) чит предметларны, баскычларны сұрырыга, терәкләргә һәм жир өсте газұтқаргечләренә, киртәләргә һәм газ бұлғы чөлтәрләре биналарына бәйләргө, аларга менәргө;
- л) мөстәкайль рәвештә газ бұлұче чөлтәрләргә күшүлірыга.

Югарыда қурсәтелгән чикләуләргә туры килми торған урман хужалығы, авыл хужалығы һәм башка әшләр, жир оғығын бозуга һәм 0,3 метрдан артық тирәнлеккә туфрак әшкәртүгө бәйле булмаган әшләр, әшләр башланғанчы 3 әш көненнән дә ким булмаган очракта, газ бұлғы чөлтәренең саклау зонасында жир кишәрлекләре милекчеләре, хужалары яисә алардан файдаланучылар тарафыннан башкарыла. Газ бұлғы чөлтәрләренең саклау зоналарында жир кишәрлеге өслеген бозу һәм 0,3 метрдан артық тирәнлектә туфрак әшкәртү башкарыла торған алдагы пунктларда каралмаган хужалық әшчәнлеге газ бұлғы чөлтәрләренең эксплуатацияләу оешмасының язмача рөхсәте нигезендә ғамәлгә ашырыла.

29.6. Предприятиеләрен, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-күзәтү зоналары

Топак пункт территориясендә агросәнәгать комплексы объектлары, зиратлар, себер язвасы терлекләр каберлекләре, каты көнкүреш калдықлары чүплекләре урнашкан, алар өчен санитар-күзәтү зоналары урнаштырылырга тиеш.

Күрсәтелгән объектлар өчен санитар-күзәтү зоналарының зурлығы һәм чикләре билгеләнмәгән. Шуңа күрә шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында бу объектларның санитар-күзәтү зоналары чикләре күрсәтелмәгән.

Күрсәтелгән объектларның санитар-яклау зоналарының санитар-яклау зоналарының санитар-эпидемиологик кагыйдәләре һәм СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 тарафыннан расланған «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләренең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 санитар-саклау зоналарының санитар-яклау зоналарының ориентлашу чикләре картасында жирлекнең генераль планын нигезләу материаллары составына көрә торған территориянен махсус шартлары (булған нигезләмә) құрсәтелгән. Санитар-яклау зоналарының якынча чикләре мәгълүмати-белешмә характерда һәм ғамәлдәге федераль законнар нигезендә әлеге чикләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларынан файдалануны чикләүне билгеләу өлешиндә юридик көчкә ия түгел.

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең « Санитар-саклау зоналары чикләрендә урнашкан санитар-саклау зоналарын билгеләу һәм жир кишәрлекләреннән файдалану кагыйдәләрен раслау түрүнде» 2018 елның 3 мартаңдагы 222 номерлы Каарына ярашлы рәвештә санитар-саклау зоналары төзелешкә планлаштырыла торған, реконструкцияләнә торған капиталъ төзелеш объектларына карата билгеләнә, алар әйләнә-тирәлеккә химик, физик, биологик йогынты чыганагы булып тора кеше яшәве

(алға таба - объектлар), объектлар контурлары артында санитар-эпидемиологик таләплөрдөн артық химик, физик һәм (яки) биологик тәэсир формалашкан очракта.

Капиталь тәзелеш объектларының хокук ияләре атмосфера һавасын, объект контуры артында атмосфера һавасына физик һәм (яисә) биологик йогынты дәрәжәсен тикшерергә һәм кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәткә (аның территориаль органнары) санитар-яклау зонасын билгеләу түрүнде гариза тапшырырга тиеш кирәклө документлар күшүлгөн зоналар.

Санитар-күзәтү зонасын булдыру, үзгәрту яки юкка чыгару түрүнде карарны кабул итәләр:

-кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт санитар классификациягә ярашлы рәвештә I һәм II куркыныч класслы объектларга карата, шулай ук санитар классификациягә көртөлмәгөн объектларга карата;

-кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәтнең территориаль органнары санитар классификациягә ярашлы рәвештә IIIIV куркынычлық классы объектларына карата.

Санитар-күзәтү зонасы һәм аның чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен куллануны чикләүләр мондый зона түрүнде мәгълүмат Бердәм дәүләт күчесез милек реестрына көртөлгөн көннән бирле билгеләнгөн дип санала.

Санитар-күзәтү зонасы чикләрендә жир кишәрлекләрен түбәндәгө максатларда куллану тыела:

торак тәзелешне, мәгариф һәм медицина билгеләнешендәгө объектларны, ачык типтагы спорт корылмаларын, балаларның ял итү һәм аларны сәламәтләндөрү оешмаларын, рекреацион билгеләнештәгө зоналарны һәм бакчачылық алыш бару өчен урнаштыру;

- дарулар житештерү һәм саклау объектларын, сәнәгатьнең азық-төлек тармаклары объектларын, азық-төлек чималы һәм азық-төлек продукциясенең күмәртә складларын, әчәр су әзәрләү һәм саклау өчен сууткәргеч корылмалары комплексларын, химик, физик һәм (яки) санитар-күзәтү зонасы билгеләнгөн объектның биологик тәэсире, мондый چараларның, чималының, суның һәм продукциянең сыйфатын һәм куркынычсызлыгын бозуга китечәк.

30 статья. Аеруча саклана торган табигый территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын куллануны чикләү

Махсус саклана торган табигый территориядә (алга таба - МСТТ) уңайсыз антропоген йогынтыны булдырмау өчен, шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында күрсәтелгән МСТТ һәм территориаль зоналар чикләре күчемсез мәлкәтнең бердәм дәүләт реестры белешмәләренә нигезләнеп чагылдырылган.

МСТТ чикләрендә МСТТ табигый комплексларына тискәре (зараарлы) йогынты ясаучы эшчәнлек тыела. МСТТ чикләрендә жир кишәрлекләре милекчеләрендә, жирдән файдаланучыларда һәм жир кишәрлекләрен арендалаучыларда жир кишәрлекләре алышның һәм алар белән файдаланыла, бу жир кишәрлекләре өчен махсус хокукий режимны үтәп.

МСТТ составына кертелгән торак пункт территориясендә жир кишәрлекләрен куллану өлеге МСТТның махсус саклау режимын исәпкә алып башкарылырга тиеш. Мондый торак пункт территориясенә карата шәһәр төзелеше регламенты шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы кануннар нигезендә билгеләнә һәм МСТТ турындагы нигезләмә нигезендә МСТТ турындагы нигезләмә белән билгеләнә.

«Бик-Ути авыл жирләгә» муниципаль берәмлеге территориясендә махсус сакланылучы табигать территорияләре юк.

31 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын куллануны чикләү

Мәдәни мирас объектларын саклау «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 1 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы таләпләре, башка норматив хокукий актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары мәдәни мирас объектларын саклауны тәэмин итү максатыннан билгеләнә.

Саклау зоналары чикләре мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проекты белән билгеләнә, ул текст формасында һәм карталар (схемалар) рәвешендә документация булып тора, анда проектлана торган зоналар чикләре һәм күрсәтелгән зоналарда урнашкан мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре тасвирлана, әлеге зоналар чикләрендә жирләрне куллану режимнары һәм шәһәр төзелеше регламентлары проектлары бар.

Саклау зоналары проектларын эшләү, саклау зоналары чикләрендә территориядән файдалану режимнарын билгеләү Россия Федерациясе Хөкүмәтененең «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен) саклау зоналары турында Нигезләмәне раслау хакында» 2015елның 12 сентябрендәге 972 номерлы карагы, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 1 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм башкалар белән җайга салына норматив хокукий актлар белән.

“Бик – Ути авыл жирлеге муниципаль берәмлеге” территориясендә мәдәни мирас объектлары чикләре юк.

IVКИСӘК. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәэммин ителеш дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре

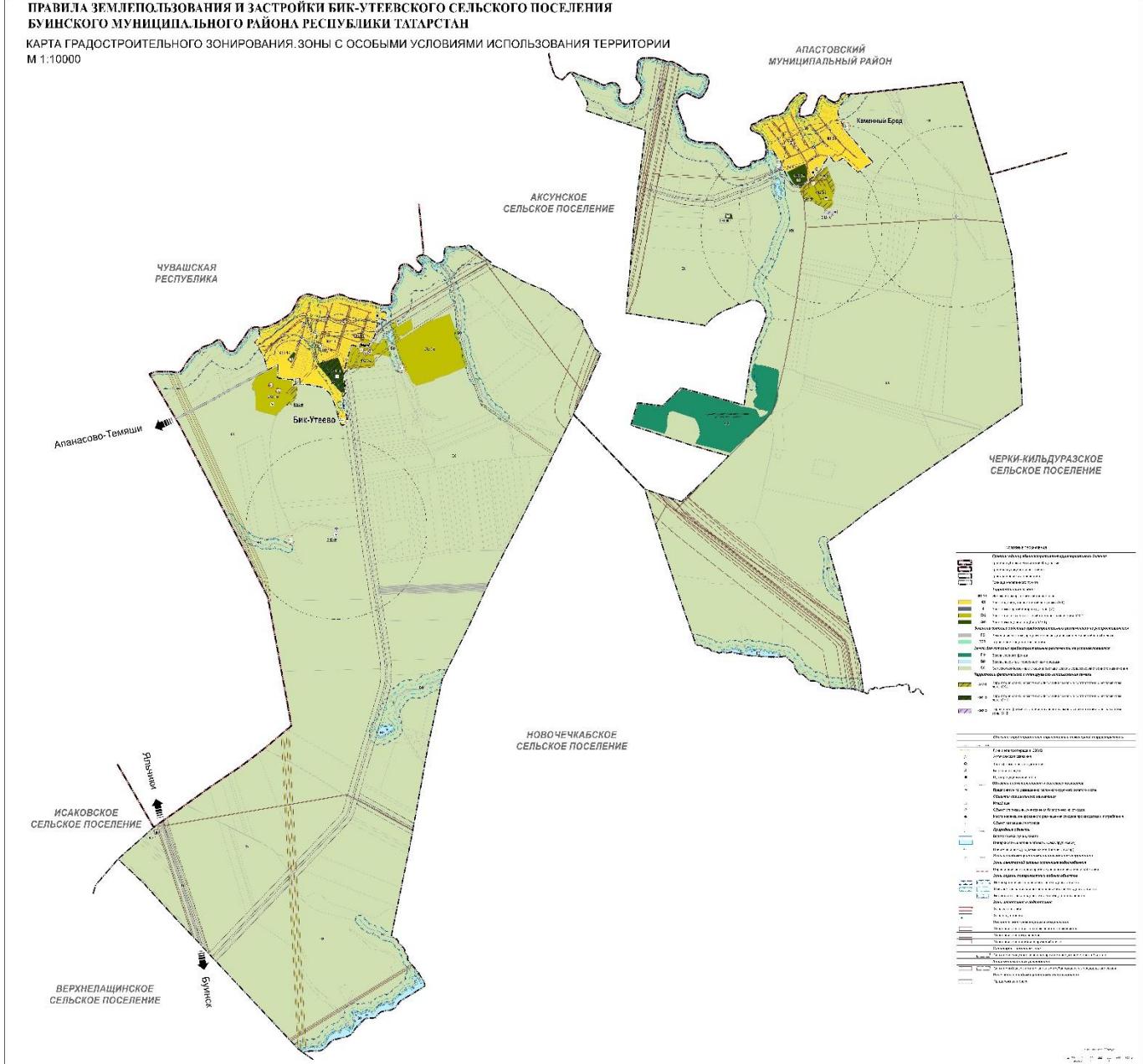
Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэммин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның шәһәр төзелеше регламенты составында халык өчен максималь мөмкин булган территориаль файдалану дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре шәһәр төзелеше регламенты кулланыла торган территория чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган очракта күрсәтелә.

Чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр «Бик-Ути авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге чикләрендә ачыкланмаган, шуңа бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләр материалларында күрсәтелмәгән.

ПРАВИЛА ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАНИЯ И ЗАСТРОЙКИ БИГ-УТЕЕВСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ БУИНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

КАРТА ГРАДОСТРОИТЕЛЬНОГО ЗОНИРОВАНИЯ.ЗОНЫ С ОСОБЫМИ УСЛОВИЯМИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТЕРРИТОРИИ
М 1:10000

M 1:10000

ПРАВИЛА ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАНИЯ И ЗАСТРОЙКИ БИК-УТЕЕВСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
БУИНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

КАРТА ГРАДОСТРОИТЕЛЬНОГО ЗОНИРОВАНИЯ. ТЕРРИТОРИАЛЬНЫЕ ЗОНЫ

М 1:10000

